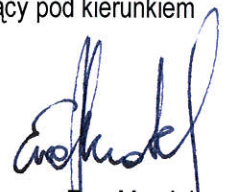

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

dotycząca projektu
miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
części wsi Wiry w rejonie ulic: Nadrzecznej i Szreniawskiej

Zespół opracowujący pod kierunkiem

mgr Ewy Mendel
mgr inż. Marcelina Pralat

ponowne wyłożenie do publicznego wglądu

12.02.2023 r.
Poznań

SPIS TREŚCI

1.	WPROWADZENIE.....	3
1.1	INFORMACJE WSTĘPNE.....	3
1.2	PODSTAWY FORMALNO-PRAWNE OPRACOWANIA.....	3
1.3	GŁÓWNE CELE PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	4
1.4	WYKORZYSTANE MATERIAŁY ORAZ METODYKA PRACY.....	4
1.5	INFORMACJE O ZAWARTOŚCI DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI.....	6
1.6	PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA.....	8
1.7	INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO.....	9
2.	ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA.....	10
2.1	POŁOŻENIE I ZAGOSPODAROWANIE TERENU.....	10
2.2	RZEŻBA TERENU.....	11
2.3	GLEBY.....	11
2.4	WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE.....	11
2.5	KLIMAT LOKALNY.....	13
2.6	JAKOŚĆ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO, W TYM KLIMATU AKUSTYCZNEGO.....	13
2.7	KRAJOBRAZ PRZYRODNICZY I KULTUROWY.....	14
2.8	FAUNA I FLORA, RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA.....	18
2.9	POTENCJALNE ZMIANY ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU.....	18
3.	STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	18
4.	ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE.....	19
5.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA.....	20
6.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	23
6.1	ODDZIAŁYWANIE NA RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA, FAUNĘ I FLORE.....	23
6.2	ODDZIAŁYWANIE NA LUDZI.....	24
6.3	ODDZIAŁYWANIE NA GLEBY I POWIERZCHNIĘ ZIEMI.....	25
6.4	ODDZIAŁYWANIE NA WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE.....	26
6.5	ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ.....	27
6.6	ODDZIAŁYWANIE NA POWIETRZE ATMOSFERYCZNE I KLIMAT LOKALNY.....	27
6.7	ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT AKUSTYCZNY.....	28
6.8	ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE.....	28
6.9	ODDZIAŁYWANIE NA DOPRA MATERIAŁNE, W TYM DZIEDZICTWO KULTUROWE.....	28
6.10	ODDZIAŁYWANIE NA OBSZAR NATURA 2000.....	28
7.	ROZWIĄZANIA ZAPOBIEGAJĄCE, OGRANICZAJĄCE LUB TWORZĄCE KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO.....	29
8.	PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE MIEJSCOWEGO PLANU.....	30
9.	STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	31
10.	ZAŁĄCZNIK NR 1 DO PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DOTYCZĄCEJ PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO CZĘŚCI WSI WIRY W REJONIE ULIC: NADRZECZNEJ I SZRENIAWSKIEJ: OŚWIADCZENIE AUTORA.....	36
11.	ZAŁĄCZNIK NR 2 DO PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DOTYCZĄCEJ PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO CZĘŚCI WSI WIRY W REJONIE ULIC: NADRZECZNEJ I SZRENIAWSKIEJ: RYSUNEK PROJEKTU PLANU.....	37

1. WPROWADZENIE

1.1 Informacje wstępne

Niniejsza prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Wiry w rejonie ulic: Nadrzecznej i Szreniawskiej. Do sporządzenia miejscowego planu przystąpiono na podstawie uchwały Nr XXXV/322/2021 Rady Gminy Komorniki z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Wiry w rejonie ulic: Nadrzecznej i Szreniawskiej. Obszar objęty planem obejmuje teren o powierzchni ok. 3,5 ha.

Analizowany teren znajduje się w granicach jednostki osadniczej miejscowości Wiry. Od zachodu sąsiaduje z terenem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, a od północy z terenem rolniczym. W pobliżu obszaru analizy przebiega linia elektroenergetyczna 2x220kV i 2x400kV (w najbliższym miejscu w odległości ok. 300 m, w najdalszym ok. 450 m).

Ryc. 1. Teren objęty projektem miejscowego planu
Źródło: www.geoportal.gov.pl

1.2 Podstawy formalno-prawne opracowania

Prognoza została sporządzona na podstawie art. 51 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.) zwanej dalej ustawą ooś, oraz art. 17 pkt. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennych (Dz. U. z 2022 r. poz. 503 ze zm.), zwanej dalej upzp.

Zakres prognozy został określony w art. 51 ust. 2 ustawy ooś. Ponadto zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie oddziaływania na środowisko został uzgodniony na podstawie art. 53 ustawy ooś z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i 58 ustawy:

- Regionalną Dyрекcyjną Ochrony Środowiska w Poznaniu, pismo Nr WOO-III.411.184.2022.AK.1 z dnia 02 czerwca 2022r.
- Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu, pismo Nr Ns.9011.2.57.2022.TŻ z dnia 16 maja 2022r.

1.3 Główne cele projektowanego dokumentu

Głównym celem opracowania projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest korekta dotychczasowych zapisów dotyczących zasad zagospodarowania terenu, polegająca na umożliwieniu na tym terenie lokalizacji szeroko pojętych usług społecznych.

Cel ten został określony w uchwale Nr XXXV/322/2021 Rady Gminy Komorniki z dnia 25 marca 2021 r. uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Wiry w rejonie ulic: Nadrzecznej i Szreniawskiej.

Projekt planu miejscowego przewiduje następujące przeznaczenie dla analizowanego terenu:

- 1) teren usług społecznych, oznaczony symbolem: Us;
- 2) teren drogi publicznej klasy lokalnej, oznaczony symbolem: KDL;
- 3) teren drogi publicznej klasy dojazdowej, oznaczony symbolem: KDD;
- 4) teren urządzeń elektroenergetycznych, oznaczony symbolem: E.

Celem prognozy oddziaływania na środowisko jest określenie, analiza i ocena m.in. istniejącego stanu środowiska oraz jego potencjalnych zmian na skutek braku realizacji projektowanego dokumentu, a także przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko, ze szczególnym uwzględnieniem poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego.

1.4 Wykorzystane materiały oraz metodyka pracy

Niniejsza prognoza została wykonana na podstawie informacji zawartych w literaturze oraz opracowaniach i dokumentach prawnych. Dokonano również wizji terenowej obszaru, którego dotyczy miejscowy plan.

Literatura:

- Kondracki J., Geografia regionalna Polski, Warszawa 2000,
- Bednarek R. (Red.), Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w planowaniu przestrzennym, Poznań 2012, http://mmm.rdos.gov.pl/doc/pozn/podrecznik_soos.pdf
- Matuszkiewicz J.M., Krajobrazy roślinne i regiony geobotaniczne Polski, IGiPZ PAN, Wrocław Warszawa Kraków 1993, http://rcin.org.pl/Content/697/Wa51_5230_r1993-nr158_Prace-Geogr.pdf
- Woś A., Regiony klimatyczne Polski w świetle częstości występowania różnych typów pogody, IGiPZ PAN, Warszawa 1993, http://rcin.org.pl/Content/33464/Wa51_44806_r1993-nr20_Zeszyty-IGiPZ.pdf.

Materiały kartograficzne:

- Centralna Baza Danych Geologicznych, <http://bazagis.pgi.gov.pl/website/cbdg/viewer.html>,
- Zasoby geodezyjne i kartograficzne Starostwa Powiatowego w Poznaniu,
- www.geoportal.gov.pl,
- Atlas ssaków polskich, <http://www.iop.krakow.pl/ssaki/Katalog.aspx>,
- Baza Danych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>.
- <http://www.powodz.gov.pl/>,

Akty prawne:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2556)
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa, w ochronie środowiska i ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.)

- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t. j. Dz. U. z 2022 r. poz. 503 ze zm.)
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 916)
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 840)
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2625)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 699)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1072 ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r. poz. 2183 ze zm.)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (t.j. Dz. U. z 2014 r., poz. 112)
- Uchwała Nr XXXV/322/2021 Rady Gminy Komorniki z dnia 25 marca 2021 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Wiry w rejonie ulic: Szreniawskiej i Nadrzecznej,
- Uchwała Nr XLVII/455/2018 Rady Gminy Komorniki z dnia 8 lutego 2018 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Wiry w rejonie ulic: Szreniawskiej i Nadrzecznej (Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lutego 2018 r., poz. 1472).
- Uchwała Nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2020 r. poz. 5954),

Dokumenty:

- Rybczyński A. Harke-Rybczyńska G. „Opracowanie ekofizjograficzne dla projektowanego Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Rzeki Wirynki” gm. Komorniki, Poznań, maj 2011r.,
- Studium przyrodniczo-krajobrazowego gminy Komorniki z 1996 r. (DEDAL S.C. Poznań),
- Mikołajków J., Sadurski A. (red.), Informator PSH. Główne Zbiorniki Wód Podziemnych w Polsce, Państwowy Instytut Geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa 2017,
- Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 na podstawie monitoringu - tabela, GIOŚ,
- Opracowanie map akustycznych dla odcinków dróg powiatowych o natężeniu ruchu powyżej 3 000 000 pojazdów rocznie położonych w granicach administracyjnych powiatu poznańskiego, Wrocław 2016,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2016 poz. 1967),
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego. Wielkopolska 2020+, Poznań 2019,
- Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej, Sejmik Województwa Wielkopolskiego, Poznań 2020,
- Program Ochrony Środowiska dla gminy Komorniki na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024, Poznań 2017,
- Program ochrony środowiska dla Powiatu Poznańskiego na lata 2021-2025, Poznań 2020,
- Program ochrony środowiska województwa wielkopolskiego do 2030, Poznań 2020 r.
- Program ochrony środowiska przed hałasem dla terenów wzdłuż odcinków dróg powiatowych znajdujących się na terenie powiatu poznańskiego, Poznań 2018,
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2021, GIOŚ, Poznań 2022,
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2013,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Komorniki.

1.5 Informacje o zawartości dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

Zakres informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko wynika z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Opracowanie zawiera takie informacje jak:

- zawartość, główne cele projektowanego dokumentu i jego powiązania z innymi dokumentami,
- metody, z których korzystano przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje, które dotyczą przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- możliwe transgraniczne oddziaływanie na środowisko,
- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektu planu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektu planu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy ochrony środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania projektowanego dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 i na środowisko,
- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko,
- rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie planu wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych.

Jednym z elementów prognozy jest streszczenie informacji zawartych w opracowaniu, sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Zakres projektowanego dokumentu, czyli miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, został sprecyzowany w art. 15 upzp. Wynika on również z uchwały Nr XXXV/322/2021 Rady Gminy Komorniki z dnia 25 marca 2021 r. uchwały w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Wiry w rejonie ulic: Nadrzecznej i Szreniawskiej.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego określa następujące przeznaczenie obszaru: teren usług społecznych, (Us), teren drogi publicznej klasy lokalnej (KDL), teren drogi publicznej klasy dojazdowej (KDD) i teren urządzeń elektroenergetycznych (E).

Ponadto projekt określa:

- a) zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zgodnie z którymi:
  - budynki powinny być lokalizowane zgodnie z nieprzekraczalnymi liniami zabudowy,
  - obowiązek zachowania linii zabudowy nie dotyczy: takich części budynku i wiaty jak: okapy, gzymsy na głębokość nie większą niż 0,8 m oraz takich części budynków jak: balkony, tarasy, schody zewnętrzne, pochylnie, zadaszenia nad wejściami, na głębokość nie większą niż 1,5 m, z zachowaniem przepisów odrębnych,
- b) zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, zgodnie z którymi m.in ustala się:
  - nakaz gospodarowania odpadami zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy oraz z przepisami odrębnymi,
  - nakaz zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku zgodnie z przepisami odrębnymi, w tym na terenie Us – jak dla terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży w

- przypadku lokalizacji budynków związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży i jak dla domów opieki społecznej w przypadku lokalizacji usług opieki społecznej,
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem lokalizacji inwestycji celu publicznego,
  - nakaz ochrony powierzchni ziemi, powietrza i wód w rozumieniu przepisów odrębnych,
- c) zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki terenu usług społecznych, które ustalają m.in.:
- lokalizację budynków i obiektów usług społecznych,
  - wysokości i rodzaj dachów,
  - intensywność zabudowy,
  - powierzchnię zabudowy,
  - minimalną powierzchnię terenu biologicznie czynnego,
- d) zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki terenu urządzeń elektroenergetycznych, które ustalają m.in.:
- sytuowanie stacji transformatorowej,
  - maksymalną wysokość obiektu budowlanego stacji transformatorowej,
  - intensywność zabudowy,
  - powierzchnię zabudowy,
  - minimalną powierzchnię terenu biologicznie czynnego,
- e) w zakresie granic i sposobów zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów, w tym terenów górniczych, a także obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, obszarów osuwania się mas ziemnych, krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa ustala się zgodnie z przepisami ochronę:
- udokumentowanego złoża węgla brunatnego Mosina,
  - wód podziemnych należących do Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144 Wielkopolska Dolina Kopalna,
  - otuliny Wielkopolskiego Parku Narodowego,
- f) szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości objętych planem miejscowym,
- g) szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy: ustala się przy zagospodarowywaniu obszaru uwzględniać wymagania dotyczące dróg pożarowych oraz warunki dla przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru,
- h) zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, które ustalają m.in. obsługę komunikacyjną z ulicy: Nadrzecznej i Szreniawskiej, nakaz zapewnienia na działce budowlanej stanowisk postojowych,
- i) ustalenia dotyczące terenu drogi publicznej klasy lokalnej i terenu drogi publicznej klasy dojazdowej oraz zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną.

Ze względu na wielkość obszaru objętego planem oraz brak zróżnicowania funkcji odstąpiono od szczegółowych ustaleń w zakresie zasad kształtowania krajobrazu, zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej oraz wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznej.

Projekt miejscowego planu jest zgodny z obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Komorniki zatwierdzonym Uchwałą Nr LII/348/2010 Rady Gminy Komorniki z dnia 25 października 2010 r., zmienionego Uchwałą Nr XXXV/355/2017 Rady Gminy Komorniki z dnia 25 maja 2017 r. oraz uchwałą Nr XXVIII/242/2020 Rady Gminy Komorniki z dnia 24 września 2020 r. analizowany teren przewidziany jest pod teren osiedleńczy mieszany (O). Przeznaczenie to umożliwia lokalizację budynków mieszkalnych, garaży, budynków gospodarczych, usługowych, budynków infrastruktury społecznej i technicznej, obiektów handlowych o powierzchni

sprzedaży do 2000 m², obiektów rzemieślniczych, drobnych hurtowni i innych nieuciążliwych obiektów działalności gospodarczej, dróg wewnętrznych i lokalnych.

Projekt planu powiązany jest z następującymi dokumentami:

- a) Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Poznańskiego na lata 2021-2025 – poprzez realizację celów ochrony środowiska wyznaczonych dla takich obszarów interwencji jak:
  - klimat i powietrze (celem jest ochrona i poprawa jakości powietrza poprzez ograniczenie emisji szkodliwych substancji do powietrza),
  - gospodarowanie wodami, gospodarka wodno-ściekowa, zasoby geologiczne i gleby (celem jest ochrona wód i powierzchni ziemi poprzez: ograniczenie emisji szkodliwych substancji do wód i do ziemi; zrównoważone gospodarowanie wodami, racjonalizacja zużycia wód, zwiększenie retencji wodnej; ochrona naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi i gleb przed degradacją; ochrona zasobów geologicznych),
  - gospodarka odpadami (celem jest prawidłowa gospodarka odpadami poprzez właściwe postępowanie z odpadami wytwarzanymi w związku z działalnością gospodarczą, unieszkodliwianie substancji szczególnie szkodliwych dla zdrowia ludzi),
  - stan akustyczny środowiska (celem jest ograniczenie akustycznych zagrożeń środowiska poprzez ograniczenie emisji hałasu; zmniejszanie narażenia mieszkańców na uciążliwy poziom hałasu),
  - pola elektromagnetyczne (celem jest monitorowanie emisji pól elektromagnetycznych poprzez zmniejszanie narażenia mieszkańców na ponadnormatywny poziom pól elektromagnetycznych),
  - zasoby przyrodnicze (celem jest ochrona przyrody poprzez poprawę stanu i jakości walorów przyrodniczych Powiatu; rozwój i ochronę zasobów leśnych),
  - wszystkie obszary interwencji (celem jest: monitoring działalności podmiotów korzystających ze środowiska poprzez przestrzeganie prawa z zakresu ochrony środowiska oraz edukacja i promocja walorów przyrodniczych powiatu poprzez podniesienie świadomości mieszkańców powiatu i poziomu znajomości środowiska przyrodniczego powiatu),
- b) Programem Ochrony Środowiska dla gminy Komorniki na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 – poprzez realizację celów ochrony środowiska w gminie Komorniki:
  - poprawa jakości powietrza atmosferycznego (poprzez m.in. dopuszczenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii),
  - racjonalne korzystanie oraz ochrona połączona z ustawiczną poprawą jakości wód podziemnych i powierzchniowych (poprzez zapisy dotyczące gospodarki wodno-ściekowej),
  - prawidłowa gospodarka odpadami (poprzez nakaz gospodarowania odpadami zgodnie z regulaminem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy oraz z przepisami odrębnymi),
- c) podstawowym opracowaniem ekofizjograficznym na potrzeby projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Wiry w rejonie ulic: Nadrzecznej i Szreniawskiej, który podobnie jak niniejsza prognoza, stanowi materiał planistyczny, sporządzany na potrzeby projektu planu miejscowego.

1.6 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Obowiązek przedstawienia w prognozie oddziaływania na środowisko propozycji dotyczących przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania został określony w art. 51 ust. 2 lit. c ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zgodnie z art. 55 ust. 5 przytoczonej wyżej ustawy, organ opracowujący projekt planu, czyli Wójt Gminy Komorniki, zobowiązany jest prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego projektu planu.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska: „Do zadań Inspekcji Ochrony Środowiska należy (...) prowadzenie państwowego monitoringu środowiska, w szczególności:

- a) opracowywanie i realizacja wieloletnich strategicznych programów państwowego monitoringu środowiska i wykonawczych programów państwowego monitoringu środowiska,
- b) gromadzenie informacji o środowisku w zakresie ujętym w programach państwowego monitoringu środowiska,
- c) przetwarzanie zgromadzonych informacji o środowisku i dokonywanie ocen stanu środowiska,
- d) opracowywanie raportów o stanie środowiska,
- e) udział w międzynarodowej wymianie informacji o stanie środowiska, w tym koordynacja współpracy z Europejską Agencją Środowiska, o której mowa w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 401/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie Europejskiej Agencji Środowiska oraz Europejskiej Sieci Informacji i Obserwacji Środowiska (Dz. Urz. UE L 126 z 21.05.2009, str. 13)”.

Organem prowadzącym Państwowy Monitoring Środowiska jest Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Jak wskazano w art. 23 ust. 3 ww. ustawy, „Państwowy monitoring środowiska jest podstawowym źródłem danych i informacji o stanie środowiska w Polsce”.

Państwowy Monitoring Środowiska gromadzi dane i informacje na temat stanu środowiska. Prowadzi monitoring jakości powietrza, jakości wód podziemnych i wód powierzchniowych wraz z osadami dennymi, jakości gleby i ziemi, jakości klimatu akustycznego, jakości promieniowania jonizującego i pól elektromagnetycznych oraz jakości elementów różnorodności biologicznej, w tym lasów, siedlisk przyrodniczych i gatunków.

Monitoring skutków realizacji ustaleń projektowanego miejscowego planu w zakresie oddziaływania na środowisko będzie opierać się na monitoringu realizowanym w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Nawiązując do kompetencji Państwowego Monitoringu Środowiska, monitoring na obszarze opracowania będzie dotyczył takich komponentów środowiska jak m.in. powietrze atmosferyczne, wody, gleby oraz jakości klimatu akustycznego i wielkość promieniowania jonizującego i pól elektromagnetycznych.

Zgodnie z art. 10 ust. 2 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko, dla monitoringu znaczącego wpływu na środowisko, wynikającego z realizacji planów, możliwe jest wykorzystanie stosownie do potrzeb istniejącego systemu monitoringu, w celu uniknięcia jego powielania.

Wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska, na podstawie których zostanie wykonana analiza i ocena stanu elementów środowiska, będą odnosić się do terenu projektu planu. Monitoring może być wykonany również w oparciu o indywidualne zamówienia, w ramach realizacji warunków decyzji. Kolejną formą monitoringu będzie kontrola oraz ocena, czy teren opracowania jest wyposażony w infrastrukturę techniczną zgodnie z zapisami projektu planu.

Ponadto, monitoring będzie związany z wydawaniem pozwoleń na budowę. Analizie i ocenie poddana będzie zgodność planowanych rozwiązań z miejscowym planem. Przeprowadzona zostanie również inwentaryzacja powykonawcza.

Częstotliwość przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień projektu planu będzie dostosowana do częstotliwości prowadzenia monitoringu w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska, czyli co dwa lub pięć lat w oparciu o powyższy monitoring. Kontrola związana z wydawaniem pozwoleń na budowę będzie przeprowadzana w zależności od składanych wniosków o pozwolenie na budowę.

1.7 Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Zgodnie z Konwencją o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzoną w Espoo dnia 25 lutego 1991 r. (Dz.U. 1999 r. poz. 1110), oddziaływanie transgraniczne to „jakiegokolwiek oddziaływanie, nie mające wyłącznie charakteru globalnego, na terenie podlegającym jurysdykcji Strony, spowodowane planowaną działalnością, której fizyczna przyczyna jest w całości lub częściowo położona na terenie podlegającym jurysdykcji innej Strony”. Natomiast poprzez oddziaływanie rozumie się „jakiegokolwiek skutek planowanej działalności dla środowiska z uwzględnieniem: zdrowia i bezpieczeństwa ludzi, flory, fauny, gleby, powietrza, wody, klimatu, krajobrazu i pomników

historii lub innych budowli albo wzajemnych oddziaływań między tymi czynnikami; obejmuje ono również skutki dla dziedzictwa kultury lub dla warunków społeczno- gospodarczych spowodowane zmianami tych czynników”.

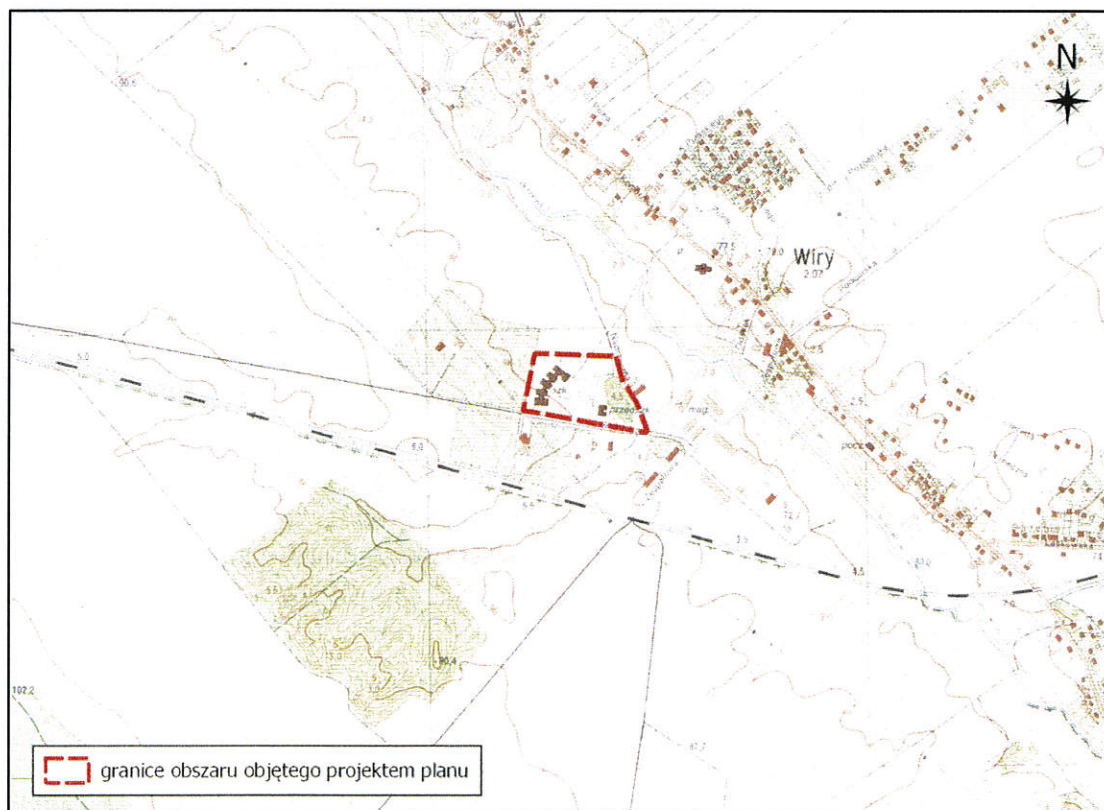
Z uwagi na znaczne oddalenie obszaru analizowanego od granic państwa, ustalenia dla terenu objętego projektem planu nie będą powodować transgranicznych oddziaływań na środowisko.

2. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA

2.1 Położenie i zagospodarowanie terenu

Obszar opracowania znajduje się w województwie wielkopolskim, powiecie poznańskim, gminie Komorniki, w miejscowości Wiry. Obszar opracowania obejmuje działki oznaczone numerami ewidencyjnymi 691, 692/2, 692/3, 692/4, 690, i część działki nr ewid. 680, o łącznej powierzchni 3,5 ha. Granice obszaru opracowania wyznaczają ulice: Nadrzeczna (od wschodu) i Szreniawska (od południa). Od zachodu sąsiaduje z terenem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej: zagospodarowanym osiedlem domów jednorodzinnych, a od północy z terenem rolniczym. Obszar objęty projektem jest zagospodarowany. W części zachodniej znajduje się Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Wirach, a w części wschodniej przedszkole „Wesoła Kraina”, wraz z boiskami i placami zabaw. Na analizowanym terenie rośnie bardzo dużo drzew, a w części północnej działki nr ewid. 692/4 znajduje się teren zadrzewiony. W graniach planu zlokalizowany jest również mały parking i stacja transformatorowa.

W pobliżu obszaru analizy przebiega linia elektroenergetyczna 2x220kV i 2x400kV (w najbliższym miejscu w odległości ok. 300 m, w najdalszym ok. 450 m).

Ryc. 2. Teren objęty projektem miejscowego planu
Źródło: www.geoportal.gov.pl

2.2 Rzeźba terenu

Według podziału fizycznogeograficznego Polski J. Kondrackiego przedmiotowy obszar położony jest na obszarze prowincji Nizina Środkowoeuropejska, podprowincji Pojezierza Południowobałtyckie, makroregionu Pojezierze Wielkopolskie i mezoregionu Wysoczyzna Grodziska.

2.3 Gleby

Obszar opracowania wg mapy geologicznej leży na utworach pochodzących z ery kenozoiku, okresu czwartorzędu: glinach zwałowych, ich zwietrzelinach oraz piaskach i żwirach lodowcowych pochodzących z epoki plejstocenu.

Na terenie objętym projektem miejscowego planu zidentyfikowano gliny i pyły o słabej przepuszczalności gruntów oraz piaski i skały lite silnie uszczelnione o średniej przepuszczalności (mapa hydrograficzna).

Wg mapy zasadniczej na obszarze planu znajduje się kilka rodzajów użytków gruntowych. Większość całego obszaru stanowią inne tereny zabudowane (Bi). Pozostałe użytki to: nieużytki (N), drogi (dr) oraz tereny przemysłowe (Ba).

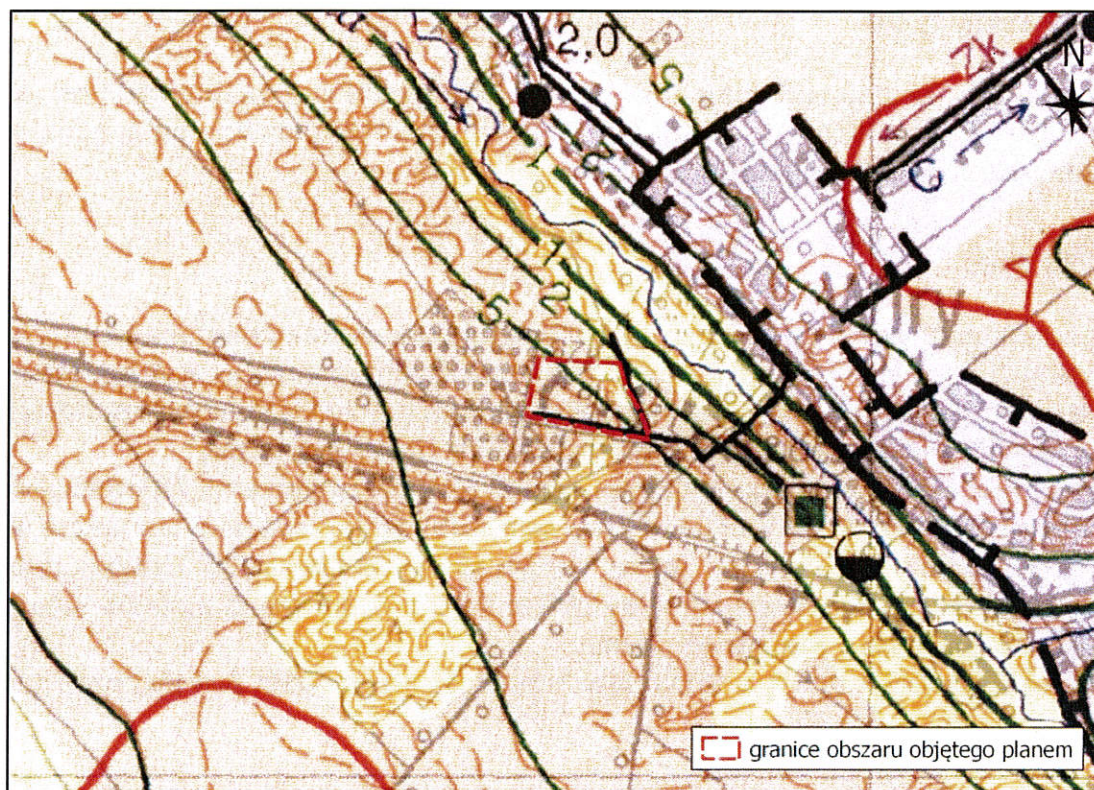
Wg mapy glebowo-rolniczej większość obszaru stanowią tereny zabudowane (Tz). Występują również gleby brunatne wylugowane i brunatne kwaśne kompleksu żytniego słabego. Wytworzone są z piasków słabo gliniastych przechodzących w glinę lekką na głębokości 50-100 cm.

Teren objęty projektem planu leży na złożach węgla brunatnego o nazwie Mosina, które jest złożem rozpoznany wstępnie.

2.4 Wody powierzchniowe i podziemne

Zgodnie z podziałem hydrogeologicznym Polski, omawiany obszar znajduje się na terenie dorzecza rzeki Odry, zlewni rzeki Warty. W odległości ok. 110 m na północny zachód przepływa rzeka Wirynka.

Grunty stanowiące obszar projektu planu nie są zdrenowane. Przez teren opracowania przebiegają hydroizobaty o wartościach 2 i 5, które oznaczają, że głębokość do zwierciadła wody od powierzchni terenu 2 m i 5 m. W sąsiedztwie znajduje się studnia o głębokości do zwierciadła wody wynoszącej 2 m, która oddalona jest od terenu projektu planu o ok. 550 m. Zlokalizowana jest wśród zabudowań wsi Wiry, w sąsiedztwie stadniny koni. W okolicy znajdują się również stacja uzdatniania wody i ujęcie wód podziemnych.

Ryc. 3. Teren objęty projektem planu na tle mapy hydrograficznej
Źródło: mapa hydrograficzna

Obszar objęty projektem planu położony jest w granicach jednolitych części wód powierzchniowych o nazwie Wirynka (PLRW600017185729). JCWP ta jest naturalnym potokiem nizinnym piaszczystym na utworach staroglacjalnych. Jej stan został zidentyfikowany jako zły, a ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych jest zagrożone. Wyznaczono odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych w stosunku do danej części wód: przedłużenie terminu osiągnięcia celów z uwagi na brak możliwości technicznych. Termin osiągnięcia dobrego stanu wyznaczono na 2021 rok. W tym czasie przeprowadzone zostaną działania podstawowe mające na celu uporządkowanie gospodarki ściekowej. Określono następujące cele środowiskowe:

- osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego,
- osiągnięcie co najmniej dobrego stanu chemicznego (Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, Dz.U. 2016 poz. 1967).

Z „Oceny stanu jednolitych części wód za rok 2016” wynika, że dla JCWP w punkcie pomiarowo-kontrolnym Wirynka-Łęczycza stan ekologiczny został określony jako umiarkowany. Stan JCWP oceniony został jako zły. W roku 2017 stan JCWP nie został oceniony. Z kolei z badań opublikowanych w „Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2014-2019 na podstawie monitoringu” wynika, że dla JCWP Wirynka w roku 2019 określono słaby stan ekologiczny oraz stan chemiczny poniżej dobrego, a zatem stan tej JCWP jest zły.

Obszar jest usytuowany w rejonie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144 Wielkopolska Dolina Kopalna, znajdującego się na głębokościach od 15 do 90 m p.p.t., typu porowego, pochodzącego z czwartorzędu. Zbiornik jest bardzo mało podatny na antropopresję.

Obszar objęty projektem planu położony jest w granicach Jednolitych Części Wód Podziemnych nr 60 (JCWPd nr 60, PLGW600060). Stan chemiczny oraz ilościowy określono jako dobry, a ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych jest niezagrażone. Celami środowiskowymi dla JCWPd nr 60 jest utrzymanie dobrego stanu ilościowego oraz chemicznego (Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry, Dz. U. 2016 poz. 1967).

Z mapy stanu jednolitych części wód podziemnych (JCWPd) wg podziału na 172 obszary, zamieszczonej na stronie monitoringu jakości wód podziemnych prowadzonej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, stan chemiczny i

ilościowy w 2019 r. dla danej JCWPd określono jako dobry.

Najbliższym punktem pomiarowo-kontrolnym znajdującym się w granicach JCWPd nr 60 jest punkt pomiarowo-kontrolny nr 2563, zlokalizowany w miejscowości Kamionki (gmina Kórnik) na terenie zabudowy wiejskiej. Wyniki badań końcowej klasy jakości wody według danych z 2020 roku dla punktów zlokalizowanych w promieniu do 20 km przedstawiono w tabeli 1.

Tab. 1. Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowo-kontrolnych zlokalizowanych w sąsiedztwie analizowanego terenu wg danych z 2020 r.

Nr punktu	Miejscowość	Gmina	Użytkowanie terenu	Końcowa klasa jakości	
4	Borówiec	Kórnik	las	IV	wody niezadawalającej jakości
5	Borówiec	Kórnik	las	II	wody dobrej jakości
1224	Borówiec	Kórnik	las	III	wody zadowalającej jakości
1278	Kalwy	Buk	grunty orne	IV	wody niezadawalającej jakości
1279	Buk	Buk	zabudowa miejska luźna	III	wody zadowalającej jakości
1495	Pecna	Mosina	zabudowa wiejska	IV	wody niezadawalającej jakości
2563	Kamionki	Kórnik	zabudowa wiejska	II	wody dobrej jakości

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań opublikowanych na stronie <https://mjwp.gios.gov.pl>

2.5 Klimat lokalny

Wg podziału na regiony klimatyczne Polski wg A. Wosia, obszar poddany analizie zlokalizowany jest w regionie XV – Środkowopolskim. Teren ten charakteryzuje się bardzo dużą liczbą dni w roku z pogodą bardzo ciepłą, pochmurną, ale bez opadu.

Wg Atlas klimatu Polski pod redakcją Haliny Lorenc usłonecznienie tego obszaru jest duże i wynosi 1650-1700 godzin w roku. Teren mpzp znajduje się w strefie występowania najwyższej średniej rocznej temperatury powietrza – powyżej 8°C. Lato na analizowanym obszarze jest jednym z najcieplejszych w kraju. Średnia miesięczna temperatura wynosi dla lipca powyżej 18°C, natomiast dla stycznia od -2°C do -1°C. Średnie roczne opady są niskie i wynoszą do 550 mm. Średnie roczne zachmurzenie jest małe w odniesieniu do kraju. W skali 0-8 pokrycia nieba chmurami (gdzie 0 oznacza pogodnie, a 8 pochmurno) wynosi 4,8-5,0.

2.6 Jakość powietrza atmosferycznego, w tym klimatu akustycznego

Stopień zanieczyszczenia powietrza

W 2022 r. Główny Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu opublikował na swojej stronie „Roczną ocenę jakości powietrza w województwie wielkopolskim. Raport wojewódzki za rok 2021”. Pod kątem ochrony zdrowia ludzi oceniono zanieczyszczenie powietrza następującymi związkami: dwutlenek azotu, dwutlenek siarki, benzen, ozon, tlenek węgla, pył zawieszony PM10, pył zawieszony PM2,5, ołów w PM10, arsen w PM10, nikiel w PM10, kadm w PM10, benzo(a)piren B(a)P w PM10. Natomiast pod kątem ochrony roślin oceniono zanieczyszczenie następującymi związkami: tlenek azotu, dwutlenek siarki, ozon.

Pod kątem ochrony zdrowia dla strefy wielkopolskiej stwierdzono:

- klasę A oznaczającą brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, ołowiu w pyłe PM10 oraz poziomów docelowych: kadmu, arsenu, niklu w pyłe PM10 oraz ozonu,

- klasę C oznaczającą przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 oraz poziomu docelowego dla benzo(a)pirenu w pyłe PM10,
- klasę C1 oznaczającą przekroczenie poziomu dopuszczalnego II fazy dla pyłu zawieszonego PM2,5 (23 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ w Kaliszu i 2 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ w Pleszewie),
- klasę D2 ze względu na przekroczenie wartości normatywnej 120 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ozonu w kontekście celu długoterminowego.

Pod kątem ochrony roślin strefę wielkopolską, do której należy gmina Komorniki, zaliczono do klasy A ze względu na brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów dwutlenku siarki i tlenu azotu oraz brak przekroczeń docelowych poziomów ozonu. Jednakże w dodatkowej klasyfikacji dla ozonu w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego strefie wielkopolskiej przypisano klasę D2 oznaczającą przekroczenie poziomu stężenia.

Dla strefy wielkopolskiej opracowano „Program ochrony powietrza w zakresie ozonu dla strefy wielkopolskiej” uchwalony uchwałą Nr IX/68/19 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 24 czerwca 2019 r. oraz „Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej” uchwalony uchwałą Nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r.

Klimat akustyczny

Na stopień zanieczyszczenia obszaru hałasem wpływa przede wszystkim komunikacja drogowa. Obszar planu częściowo stanowi fragment ulicy Szreniawskiej, a częściowo sąsiaduje z nią w części zachodniej planu. Ulica Szreniawska stanowi drogę asfaltową o małym natężeniu ruchu, ponieważ ulokowanych jest wokół stosunkowo mało zabudowy mieszkaniowej. Droga ta nie wpływa w znaczący sposób na pogorszenie klimatu akustycznego obszaru opracowania. Ulica Nadrzeczna nie stanowi znaczącego źródła hałasu, jest drogą utwardzoną tylko w części łączącej się z ulicą Szreniawską. W pozostałej części stanowi drogę gruntową.

Przebiegająca w sąsiedztwie linia elektroenergetyczna 2x220kV i 2x400kV nie wpływa w negatywny sposób na klimat akustyczny z uwagi na znaczną odległość od obszaru objętego planem.

2.7 Krajobraz przyrodniczy i kulturowy

Teren projektu planu znajduje się na obszarze mezoregionu Wysoczyzna Grodziska. Obszar analizowany stanowią tereny zurbanizowane. Znajduje się tam zabudowa związana z oświatą: szkoła podstawowa i przedszkole. Budynki pochodzą z połowy XX w. i posiadają duże walory architektoniczne. Znaczna część obszaru jest biologicznie czynna: teren porastają drzewa, znajduje się również mały las. Występują dość znaczne deniwelacje terenu. Wszystkie te elementy tworzą całość o wysokich walorach estetyczno-krajobrazowych. Na obszarze objętym planem znajduje się również parking i stacja transformatorowa.

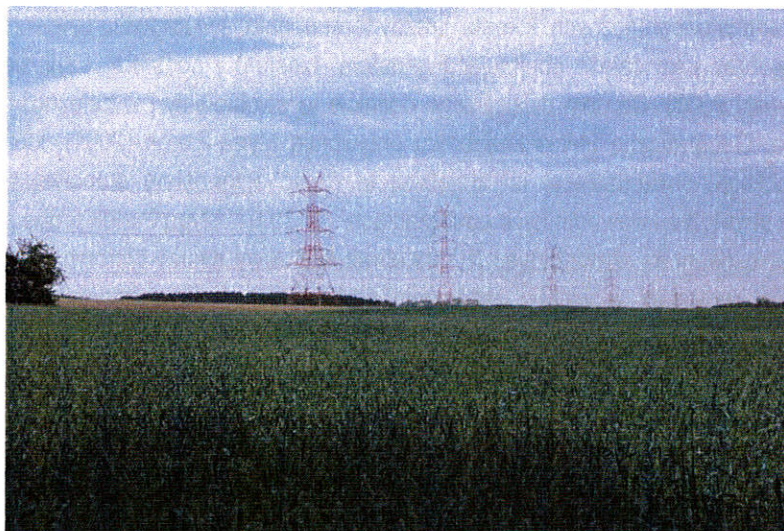
W sąsiedztwie występują tereny mieszkaniowe jednorodzinne oraz tereny rolnicze. Usytuowana jest również linia elektroenergetyczna 2x220 kV 2x400kV, stanowiąca dominantę w krajobrazie.

Fot. 1. Przedszkole „Wesoła kraina”
Źródło: własne

Fot. 2. Szkoła Podstawowa im. Powstańców Wielkopolskich w Wirach
Źródło: własne

Fot. 3. Linia elektroenergetyczna przebiegająca w sąsiedztwie obszaru objętego projektem planu
Źródło: własne

Fot. 4. Zabudowa mieszkaniowa w sąsiedztwie obszaru objętego projektem planu
Źródło: własne

Na obszarze objętym projektem planu nie występują zabytki chronione na mocy ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, które byłyby wpisane do rejestru zabytków województwa wielkopolskiego.

W miejscowości Wiry zlokalizowane są następujące zabytki wpisane do wielkopolskiego rejestru zabytków:

- kościół par. p.w. św. Floriana, 1900, nr rej.: 2591/A z 30.05.1996,
- cmentarz przykościelny, nr rej.: j.w.,
- ogrodzenie mur.-met. z bramą, nr rej.: j.w.

Krajobraz jako pojęcie zostało zdefiniowane i jest wykorzystywane zarówno przez przedstawicieli nauk przyrodniczych/geograficznych, jak i architektów, w tym architektów krajobrazu.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, przez krajobraz należy rozumieć „postrzeganą przez ludzi przestrzeń, zawierającą elementy przyrodnicze lub wytwory cywilizacji, ukształtowaną w wyniku działania czynników naturalnych lub działalności człowieka.”

Jedną z pierwszych definicji krajobrazu, zastosowaną wówczas do badań przyrodniczych, sformułował A. Humboldt w połowie XIX w., stwierdzając, że "krajobraz to całościowa charakterystyka regionu Ziemi". Podejście to kontynuował L.S. Berg, który pół wieku później sprecyzował iż: „krajobraz to obszar o swoistym, sobie tylko właściwym zespole podstawowych komponentów geograficznych: klimatu, rzeźby terenu, gleb, świata roślin i zwierząt”. Natomiast C. Troll w 1939 r. definiował "krajobraz jako całość obejmującą geosferę, biosferę i noosferę, czyli sferę rozumu, zwaną też antroposferą" (Chmielewski 2008). Do dnia dzisiejszego definicje te ewoluowały i w zależności od dziedziny nauki są formułowane odmiennie. Geograficzne ujęcie krajobrazu przywołuje Myga-Piątek (2001), która powtarza definicję J. Kondrackiego i A. Richlinga, stwierdzającą, iż "krajobraz to część epigeosfery stanowiąca złożony przestrzennie geokompleks o swoistej strukturze i wewnętrznych powiązaniach". W 2007r. Myga-Piątek próbę zdefiniowania krajobrazu podjęła z punktu widzenia geografa, stwierdzając iż "Krajobraz kulturowy tworzy historycznie ukształtowany fragment przestrzeni geograficznej, powstały w wyniku zespolenia oddziaływań środowiskowych i kulturowych, tworzących specyficzną strukturę, która objawia się regionalną odrębnością, postrzeganą jako swoista fizjonomia. Obecna postać krajobrazu w każdym miejscu Ziemi stanowi rezultat długotrwałego rozwoju, a jego charakter (określony przez jego strukturę i funkcję) nie tworzy ostatecznego stadium, lecz reprezentuje chwilowy stan, podlegający zmianom w kolejnych epokach historycznych" (Myga -Piątek, 2007). Podejście architektoniczne reprezentuje J. Bogdanowski, który zdefiniował iż "Krajobraz to fizjonomia powierzchni ziemi będąca syntezą elementów przyrodniczych i działalności człowieka"

(Bogdanowski 1979). Nieco później określili iż: „krajobraz traktowany jest jako świadectwo i „surowy weryfikator” poczynań planistyczno-przestrzennych (...) (J. Bogdanowski 2001). Jest to jedna z najczęściej używanych definicji. J. Bogdanowski zauważał, iż krajobraz nie jest odbierany przez człowieka, jako całość, ale poprzez wiele widoków, które mogą się znacznie różnić od siebie, w zależności np. od warunków pogodowych, pory dnia i roku. Nie zajmował się szczegółowo warunkami percepcji, ale treścią oraz formą samych widoków. (Polska 2011). Natomiast K.L. Toeplitz definiuje krajobraz w ujęciu przestrzennym jako „oblicze powierzchni ziemi lub jej części, będące syntezą wszystkich elementów przyrodniczych (głównie rzeźby terenu, wody, warunków klimatycznych, świata roślinnego i zwierzęcego) i działalności ludzkiej, pozostających we wzajemnym stosunku i oddziaływaniu” (Toeplitz 1969).

Można też posłużyć się definicją krajobrazu, zawartą w Europejskiej Konwencji Krajobrazowej, która została podpisana we Florencji 20 października 2000r., (przez Polskę została ratyfikowana 27 września 2004 roku, weszła w życie 1 stycznia 2005r.). Europejska Konwencja Krajobrazowa definiuje krajobraz jako „fragment powierzchni ziemi postrzegany przez ludzi, którego charakter jest wynikiem działania i interakcji czynników przyrodniczych i antropogenicznych”.

Podsumowaniem współczesnego ujęcia krajobrazu jest określenie E. Raszei: "Krajobraz jest bowiem w swojej istocie terminem wieloznacznym, płaszczyzną łączącą dorobek wielu dyscyplin" (Raszeja 2013).

Obszar analizowany stanowi głównie krajobraz antropogeniczny, osadniczy. Walorem krajobrazowym jest istniejące ukształtowanie terenu z obniżeniem w u zbiegu ul. Szreniawskiej i Nadrzecznej.

Dla analizy cech zachowanego krajobrazu wykorzystano metodę jednostek architektoniczno-krajobrazowych JARK wg. J. Bogdanowskiego (1999). Podstawą tej metody jest podział terenu, pod względem jego cech, którymi są: ukształtowanie terenu, pokrycie (szata roślinna, budownictwo, ew. inżynieria, etnografia) oraz dane historyczne. Na tej podstawie wyodrębnia się obszary, zwane jednostkami. Każda z tych jednostek posiada swą charakterystykę, którą można zakodować, podając informacje ogólne i szczegółowe. Po nałożeniu na siebie otrzymanych map jednostek wydzielonych dla każdej cechy powstaje mapa jednostek architektoniczno-krajobrazowych (JARK). Mozaika obszarów JARK jest zapisem (zakodowanym cyframi) rzeczywistego, względnie obiektywnego, stanu krajobrazu. Jest to zasób krajobrazu. Po ustaleniu tego zasobu, jednostki są poddane waloryzacji. Waloryzację można przeprowadzić różnymi metodami, od najprostszycch wrażeniowych po skomplikowane punktacyjne. Wg J. Bogdanowskiego, w praktyce najlepszą metodą jest metoda hierarchiczna, polegająca na przyporządkowaniu każdej jednostki do typu krajobrazu. Ponadto należy określić wartość elementów w obrębie jednostek, a odpowiednie zagęszczenie elementów w obrębie jednostki krajobrazowej o określonym dla niej znaczeniu umożliwia ocenę danego obszaru wg przyjętej skali, np. jako specjalnie wartościowego, eksponowanego, zdegradowanego (Bogdanowski 1999r.).

Po wykonaniu wyżej określonych prac, obszary planu wraz z otaczającymi terenami zainwestowanymi zakwalifikowano do jednej jednostki architektoniczno-krajobrazowej.

Zasoby krajobrazu tworzą elementy przyrodnicze oraz elementy kulturowe.

Elementy przyrodnicze występujące na obszarze badań to:

1. ukształtowanie terenu: wyniesienie części terenu oraz obniżenie, otoczone skarpami o zmiennej wysokości oraz nachylenie terenu w przebiegu ul. Szreniawskiej i Nadrzecznej
2. pokrycie terenu: zieleń, częściowo urządzona, zagospodarowanie na cele sportowo-rekreacyjne – zieleń w strefie granicznej z zabudową mieszkaniową i terenami rolniczymi zamykająca kwartał objęty planem od północy

Element kulturowy to: zachowane ukształtowanie oraz zabudowa szkoły z urozmaiconą i charakterystycznie uformowaną bryłą budynku.

Obszar planu leży w granicach krajobrazu zamkniętego, otwarcia widokowe można zidentyfikować po śladzie ul. Szreniawskiej biegnącej w kierunku ul. Zespołowej z widokiem na pozostałości zabudowy związanej z folwarkiem, niskiej, mieszkaniowej.

Bryły budynku szkoły i przedszkola, ze względu na położenie w wyniesieniu w stosunku do wjazdu z ul. Zespołowej stanowią dominanty przestrzenne.

Teren planu stanowi jedno z wewnątrz miejscowości, ze względu na odmienne zagospodarowanie niż tereny w sąsiedztwie.

W otoczeniu projektu planu występuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Budynki najczęściej posiadają do dwóch kondygnacji naziemnych, o wysokości kalenicy od 6 m do 9 m z dachami dwuspadowymi.

2.8 Fauna i flora, różnorodność biologiczna

Wg podziału Polski na regiony geobotaniczne wg J. Matuszkiewicza, teren objęty projektem planu znajduje się w Podprovincji Środkowoeuropejskiej Właściwej, Dziale Branderbursko-Wielkopolskim, Krainie Notecko-Lubuskiej, Okręgu Poznańskim, Podokręgu Słyszewskim (B.1.6.f). Krainę Notecko-Lubuską cechuje występowanie lasów bukowych na izolowanych stanowiskach oraz czasem pomorskiego lasu bukowo-dębowego.

Zgodnie z mapą zróżnicowania typologicznego krajobrazów roślinnych Polski i niektórych terenów ościennych Matuszkiewicza, na analizowanym obszarze występuje krajobraz borów mieszanych i grądów.

Na terenie objętym analizą zlokalizowany jest mały obszar o charakterze leśnym. Ze względu na lokalizację obiektów oświaty wraz z towarzyszącymi boiskami i placami zabaw, występuje ujednolicona i uproszczona struktura gatunkowa roślin: zadrzewienia i zakrzewienia. Rosną takie drzewa jak: klon, lipa, brzoza, topola. Teren w dużej części porośnięty jest trawą.

Na terenie gminy występują takie gatunki zwierząt jak zając szarak, lis, dzik, jeleni szlachetny i sarna. Z uwagi na dużą liczbę drzew, teren objęty projektem planu może stanowić miejsce bytowania np. wiewiórki pospolitej.

Podsumowując, różnorodność biologiczna na terenie opracowania jest dość duża. Wpływają na to deniwelacje terenu oraz teren leśny.

2.9 Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

W przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu obszar analizy będzie podlegał zapisom obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic: Szreniawskiej i Nadrzecznej uchwalonego uchwałą Rady Gminy Komorniki XLVII/455/2018 z dnia 8 lutego 2018 r (Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lutego 2018 r., poz. 1472), obszar ten przeznaczony jest pod teren usług oświaty (UO), teren drogi publicznej lokalnej (KDL), teren drogi publicznej dojazdowej (KDD), teren urządzeń elektroenergetycznych (E).

Analizowany teren jest zagospodarowany i użytkowany zgodnie z zapisami w studium i miejscowym planie, zatem na tym terenie w dużej mierze zachodzą już przemiany antropogeniczne. Na obszarze znajduje się szkoła podstawowa, liceum i przedszkole wraz z obiektami towarzyszącymi, jak plac zabaw czy boisko.

Zagrożenia dla środowiska w wyniku dalszego użytkowania terenu w dotychczasowy sposób, mogą być związane z nieprawidłowym gromadzeniem odpadów, jednakże na obszarze analizowanym znajdują się pojemniki przeznaczone do selektywnej zbiórki odpadów, zatem wyklucza się takie działania. Obszar posiada połączenie do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, tak więc prowadzona gospodarka wodno-ściekowa nie będzie stanowić zagrożenia dla środowiska.

3. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Projekt planu podtrzymuje ustalenia obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego: teren zabudowy usługowej związanej z usługami społecznymi i tylko nieznacznie poszerza katalog usług.

Realizacja ustaleń projektu planu nie powinna oznaczać większych niż dotychczas zmian w krajobrazie. Tereny dotychczas zabudowane pozostaną zagospodarowane w ten sposób. Pojawić się może nowa zabudowa, ale i istniejące obiekty mogą zostać oddane robotom budowlanym, mającym na celu przystosowanie do potrzeb usług społecznych.

Szkoła i przedszkole są budynkami publicznymi, ważnymi, pełniącymi rolę edukacyjną, zatem mogą wyróżniać się wysokością i stanowić miejscową dominantę architektoniczną.

Nie przewiduje się, by teren projektu planu był objęty przewidywanym znaczącym oddziaływaniem, zatem odstąpiono od określenia istniejącego stanu środowiska dla obszarów objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.

4. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE

Na terenie objętym projektem planu zidentyfikowano następujące istniejące problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia realizacji ustaleń przedmiotowego dokumentu.

Jednolite części wód powierzchniowych charakteryzują się złym stanem.

Obszar leży na złożach węgla brunatnego „Mosina” oraz w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144 Wielkopolska Dolina Kopalna.

Istniejąca w sąsiedztwie linia elektroenergetyczna 2x220 kV + 2x400 kV tworzy zagrożenie dla ptaków, ale także stanowi ich miejsce bytowania. Ma negatywny wpływ na krajobraz, przez co znacząco zmniejsza walory krajobrazowe okolicy. Stanowi dominantę krajobrazową.

Obszar analizowany usytuowany jest na terenie otuliny Wielkopolskiego Parku Narodowego. W pobliżu znajdują się inne formy ochrony przyrody o których mowa w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 916). Od wschodu z terenem opracowania graniczy obszar chronionego krajobrazu „Dolina rzeki Wirynki”. W odległości ok 200 m znajdują się: Wielkopolski Park Narodowy, obszar Natura 2000 – obszary siedliskowe Ostoja Wielkopolska PLH300010 i obszar Natura 2000 – obszary ptasie Ostoja Rogalińska PLB300017.

Powierzchnia obszaru chronionego krajobrazu „Dolina rzeki Wirynki” wynosi 2,20 km². Obejmuje dolinę rzeki Wirynka i jej cenne walory krajobrazowo-przyrodnicze. Teren ten cechuje duża mozaikowość zbiorowisk oraz różnorodność roślinności. Biorąc pod uwagę usytuowanie obszaru planu, jego istniejące zagospodarowanie oraz oddzielenie terenem zieleni (utrzymanym w projekcie planu) nie stwierdzono oddziaływania ustaleń planu na cele ochrony obszaru chronionego krajobrazu „Dolina rzeki Wirynki”, Wielkopolskiego Parku Narodowego, obszaru Natura 2000 – obszary siedliskowe Ostoja Wielkopolska PLH300010 i obszaru Natura 2000 – obszary ptasie Ostoja Rogalińska.

Otulina Wielkopolskiego Parku Narodowego obejmuje powierzchnię 74,18 km². Park Narodowy jest nieco większy – jego powierzchnia wynosi 75,93 km². Na jego terenie znajduje się 18 obszarów ochrony ścisłej, m.in. Czapliniec, Jezioro Skrzynka czy Bagno Dębienko. Mają one za zadanie ochronę różnych form krajobrazu polodowcowego oraz najbardziej naturalnych zbiorowisk roślinnych i powiązanych z nimi zwierząt.

Obszar Natura 2000 Ostoja Wielkopolska obejmuje obszar 84,27 km². Charakteryzuje się występowaniem falistych i pagórkowatych terenów na lewym brzegu Warty oraz krajobrazem polodowcowym: fragment ozu, wydmy, rynny, głązy narzutowe, 12 jezior polodowcowych (jedno dystroficzne, pozostałe eutroficzne). Większość obszaru stanowią lasy, choć zlokalizowane są też łąki trzęślicowe i pełnikowe. Ostoję Wielkopolską cechuje duża różnorodność biologiczna. Występuje tu 17 rodzajów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG i 20 gatunków roślin i zwierząt z Załącznika II tej Dyrektywy. Rośnie tam ponad 50 gatunków roślin prawnie chronionych i ok. 180 gatunków znajdujących się na regionalnej czerwonej liście roślin zagrożonych, oraz 1100 gatunków roślin naczyniowych, 200 gatunków mchów, 150 gatunków porostów, 364 gatunki grzybów wyższych.

Obszar Natura 2000 Ostoja Rogalińska obejmuje obszar 217,63 km². Również charakteryzuje się występowaniem krajobrazu polodowcowego i rzeźbą terenu bardzo zróżnicowaną, oraz 12 jeziorami. Większość obszaru stanowią drzewostany sosnowe z dodatkiem świerku, grabu, lipy, dębu i brzozy. Zlokalizowane są liczne starorzecza, łąki i bagna, lasy łąkowe. Na tym terenie rośnie ponad 1000 dębów o obwodach 2-9,5 m.

Z uwagi na bliskie sąsiedztwo obszarów chronionych, należy podejmować takie działania, które nie będą negatywnie na nie wpływać.

Nie przewiduje się by inwestycje realizowane na podstawie projektu planu oddziaływały na cele ochrony części terenu leżącej w granicach otuliny Wielkopolskiego Parku Narodowego oraz innych obszarów chronionych.

5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA

Projekt planu jest zgodny z zasadami i celami ochrony środowiska ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

Szczebel międzynarodowy

Do ważnych dokumentów traktujących o ochronie środowiska o randze międzynarodowej, istotnymi z punktu widzenia projektu planu, są konwencje międzynarodowe:

- Konwencja o Różnorodności Biologicznej sporządzona w Rio de Janeiro w dnia 5 czerwca 1992 roku (Dz.U. 2002, poz. 1532) w czasie tzw. Szczytu Ziemi. Art. 1 Konwencji wymienia cele dokumentu, do których należą m.in. ochrona różnorodności biologicznej oraz zrównoważone użytkowanie jej elementów. W art. 6 Konwencji wskazano, że strona ratyfikująca: „opracowuje krajowe strategie, plany lub programy dotyczące ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej bądź dostosowuje w tym celu istniejące strategie, plany lub programy, które odzwierciedlają, inter alia, działania przewidziane w niniejszej konwencji, właściwe dla danej Umawiającej się Strony”. Art. 14. wskazuje, że każda ze stron ratyfikujących konwencję: „wprowadza odpowiednie procedury wymagające wykonania oceny oddziaływania na środowisko proponowanych projektów, które mogą mieć istotne negatywne skutki dla różnorodności biologicznej, w celu uniknięcia lub zmniejszenia takich skutków, oraz tam, gdzie to jest właściwe, pozwala na udział społeczności w tych procedurach”. Ponadto w 2010 r. zostały przyjęte tzw. cele z Aichi, wśród których wymienia się m.in. zahamowanie utraty siedlisk naturalnych i ograniczenie zanieczyszczeń.
- Konwencja w sprawie transgranicznego zanieczyszczania powietrza na dalekie odległości (Konwencja Genewska) sporządzona w Genewie dnia 13 listopada 1979 roku (Dz. U. z 1985 r., Nr 60, poz. 311). Jej celem jest ochrona człowieka i jego środowiska przed zanieczyszczeniami powietrza atmosferycznego i dążenie do ograniczenia i stopniowego zmniejszenia i zapobiegania zanieczyszczeniom powietrza, z uwzględnieniem transgranicznych zanieczyszczeń na dalekie odległości. Państwa ratyfikujące tę konwencję zobowiązane są do wymiany informacji, konsultacji, prowadzenia badań i monitoringu, co pozwoli na rozwój polityki i strategii służących do zwalczania emisji zanieczyszczeń powietrza.
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (Konwencja klimatyczna) podpisana na tzw. Szczycie Ziemi w 1992 r. w Rio de Janeiro (Dz. U. z 1996 r., Nr 53, poz. 238). Celem tej konwencji jest zapobieganie kolejnym zmianom klimatu, głównie poprzez zachowanie stabilizacji gazów cieplarnianych, dlatego konwencja ta nakłada redukcję emisji gazów cieplarnianych do atmosfery by zahamować tempo globalnego ocieplenia się klimatu wywołanego czynnikami antropogenicznymi. Uzupełnieniem konwencji jest protokół z Kioto sporządzony w 1997 r.,
- Europejska Konwencja Krajobrazowa, sporządzona we Florencji dnia 20 października 2000 r. (Dz.U. 2006, poz. 98). Zapisy projektu planu uwzględniają wymagania ochrony środowiska.

Projekt planu, na potrzeby którego sporządza się niniejszą prognozę, położony jest na obszarze wiejskim, na obrzeżach obszaru zurbanizowanego. W projekcie teren otrzymuje przeznaczenie ekstensywne.

Szczebel wspólnotowy

Przystąpienie Polski do Unii Europejskiej spowodowało konieczność dostosowania prawa polskiego do prawa

unijnego. Wspólnoty Europejskie ochronę środowiska z Traktatem z Maastricht włączyły do stałych zadań, dla których określone zostały cele działań zapobiegawczych i regulujących. Prawo Unii Europejskiej obejmuje kilkaset aktów prawnych, w tym m.in. dyrektywy, rozporządzenia regulujące ochronę środowiska. Najważniejszymi dokumentami na tym szczeblu są m.in.:

- dyrektywa Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, tzw. dyrektywa ptasia oraz dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, tzw. dyrektywa siedliskowa – ważne z punktu widzenia projektowanego dokumentu ze względu na występowanie w sąsiedztwie obszarów Natura 2000: Obszary Specjalnej Ochrony „Ostoja Rogalińska” PLB300017 i Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Ostoja Wielkopolska” PLH300010,
- dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej i dyrektywa 2006/118/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu. Celem pierwszej z nich jest ustalenie ram ochrony śródlądowych wód powierzchniowych, wód przejściowych, wód przybrzeżnych i wód podziemnych. Druga jest uzupełnieniem pierwszej i ustanawia szczególne środki w celu zapobiegania i ochrony przed zanieczyszczeniami wód podziemnych, o których mowa w art. 17 ust 1 i 2 dyrektywy 2000/60/WE – ważna z punktu widzenia projektowanego dokumentu ze względu na położenie analizowanego obszaru m.in. w sąsiedztwie rz. Wirynki.

Innymi dokumentami o randze wspólnotowej, które formułują cele ochrony środowiska są Dyrektywa Rady z dnia 21 maja 1991r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG), która nakłada na kraje UE wymóg wyposażenia aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych (cel ten realizowany jest w projekcie planu poprzez nakaz odprowadzania ścieków komunalnych do sieci kanalizacji sanitarnej) oraz Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (Dz. Urz. UE L 152 z 11.06.2008), która ustanawia cele jakości powietrza, której celem jest m.in. zachowanie jakości powietrza na obszarach o dobrej jakości i poprawę w pozostałych obszarach (cel realizowany jest w projekcie planu poprzez następujące ustalenie dla zaopatrzenia w ciepło, zgodnie z przepisami odrębnymi, przy czym: z niskoemisyjnych źródeł energii cieplnej, stosować paliwa, gazowe, ciekłe, charakteryzujące się najniższymi wskaźnikami emisyjnymi, np. gazowe i elektryczne, dopuszcza się wykorzystanie odnawialnych źródeł energii realizowanych zgodnie z przepisami odrębnymi, przy czym zakazuje się urządzeń wytwarzających energię z wiatru o mocy większej niż moc mikroinstalacji oraz z biogazu, zakazuje się stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwa stałe).

Szczebel krajowy, regionalny i lokalny

Cele ustanowione w dokumentach krajowych, regionalnych i lokalnych są zgodne z celami określonymi w dokumentach, wymienionych wyżej, ustanowionych na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym. Istotnymi dla projektu planu dokumentami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi są:

- Plan zagospodarowania wodami dorzecza Odry (Dz.U. 2016 poz. 1967),
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020),
- Program ochrony środowiska województwa wielkopolskiego do roku 2030,
- Program ochrony środowiska dla Powiatu Poznańskiego na lata 2021-2025,
- Programem ochrony środowiska dla gminy Komorniki na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024.

Plan zagospodarowania wodami dorzecza Odry stanowi podstawowy dokument planistyczny w zakresie gospodarowania wodami. Zgodnie z informacjami zamieszczonymi na stronie PGW Wody Polskie: <http://wody.gov.pl> trwają prace nad opracowywaniem II aktualizacji planów gospodarowania wodami (II aPGW). Zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną II aPGW powinna nastąpić do 22 grudnia 2022 r. Celem środowiskowym wyznaczonym dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych w zakresie stanu chemicznego jest dobry stan chemiczny, a w zakresie elementów hydromorfologicznych jest dobry stan tych elementów, czyli II klasa. Jeśli JCWP osiągają bardzo dobry stan

ekologiczny, celem środowiskowym jest utrzymanie oceny na poziomie I klasy. Celami środowiskowymi ustalonymi dla jednolitych części wód podziemnych (JCWPd), zgodnie z ustawą Prawo wodne, są:

- zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;
- zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnianie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Zatem, celem środowiskowym dla JCWPd jest dobry stan ilościowy i chemiczny wód podziemnych.

W rozdziale 2.4 zostały określone cele środowiskowe dla JCW znajdujących się na obszarze opracowania. Cele te zostały uwzględnione w projekcie planu poprzez zapisy dotyczące odprowadzania wód opadowych i roztopowych, co realizuje się w sposób zgodny z przepisami odrębnymi. Zasady odprowadzania wód opadowych i roztopowych określa m.in. ustawa z dnia 20 lipca 2017 roku Prawo wodne, a także czyli art. 28 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie: „W przypadku budynków niskich lub budynków, dla których nie ma możliwości przyłączenia do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej, dopuszcza się odprowadzenie wód opadowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub do zbiorników retencyjnych”. Jak wskazano w § 8 pkt 1 ww. rozporządzenia, poprzez budynki niskie rozumie się budynki o wysokości „do 12 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości do 4 kondygnacji nadziemnych włącznie”. Z powyższych zapisów wynika, że odprowadzenie wód opadowych na własny teren nieutwardzony, do dołów chłonnych lub do zbiorników retencyjnych będzie możliwe z terenów objętych opracowaniem, ponieważ jak dotąd nie mają one przyłączenia do sieci kanalizacji deszczowej ani ogólnospławnej. Podsumowując, zapisy projektu planu są zgodne z przepisami.

Biorąc pod uwagę potrzebę retencji wody, zatrzymywania jej odpływu by unikać suszy, zapisy planu wpisują się działania na rzecz poprawy stosunków wodnych.

Zatem zapisy projektu planu są zgodne z przepisami. W celu ograniczenia powierzchni utwardzonych, w projekcie planu ustala się minimalne powierzchnie biologicznie czynne.

Głównym celem „Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Celem ochrony środowiska zawartym w tym dokumencie jest zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego i dobrego stanu środowiska. Realizacja tego celu w projekcie planu następuje poprzez opisane powyżej zapisy dotyczące odprowadzania wód opadowych i roztopowych zgodnie z przepisami oraz możliwość wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Również planowanie przestrzenne, a więc uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zwiększa udział powierzchni objętej miejscowymi planami w ogólnej powierzchni kraju, co przyczynia się do realizacji omawianego celu ochrony środowiska.

W „Programie ochrony środowiska województwa wielkopolskiego do 2030” wyznaczono cele i kierunki ochrony środowiska na terenie województwa, dla takich obszarów interwencji jak:

- ochrona klimatu i jakości powietrza (celem jest osiągnięcie dobrej jakości powietrza atmosferycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm w strefach, adaptacja do zmian klimatu i ograniczenie emisji gazów cieplarnianych),
- zagrożenie hałasem (celem jest osiągnięcie dobrego stanu akustycznego bez przekroczeń dopuszczalnych norm poziomu hałasu i zmniejszenie liczby osób narażonych na ponadnormatywny hałas),
- pola elektromagnetyczne (celem jest utrzymanie poziomów pól elektromagnetycznych na poziomach nieprzekraczających wartości dopuszczalnych),
- gospodarowanie wodami (celem jest: zwiększenie retencji wodnej województwa, racjonalizacja i ograniczenie zużycia wody, przeciwdziałanie skutkom suszy oraz osiągnięcie lub utrzymanie co najmniej dobrego stanu wód),
- gospodarka wodno-ściekowa (celem jest poprawa jakości wody i wyrównanie dysproporcji pomiędzy stopniem zwodociągowania i skanalizowania na terenach wiejskich),
- zasoby geologiczne (celem jest ograniczenie presji wywieranej na środowisko podczas wydobycia kopalin oraz

- rekultywacja terenów poeksploatacyjnych),
- gleby (celem jest ochrona gleb przed degradacją, utrzymanie dobrej jakości gleb oraz rekultywacja i rewitalizacja terenów zdegradowanych),
- gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów (celem jest redukcja ilości wytwarzanych odpadów, w szczególności zmieszanych odpadów komunalnych, ograniczenie ilości odpadów komunalnych przekazywanych do składowania oraz ograniczenie nielegalnego obrotu odpadami),
- zasoby przyrodnicze (celem jest zwiększenie lesistości województwa i zachowanie dobrego stanu terenów leśnych oraz zachowanie różnorodności biologicznej),
- zagrożenie poważnymi awariami (celem jest brak incydentów o znamionach poważnych awarii).

Poza głównymi obszarami interwencji w strategii ochrony środowiska uwzględniono również zagadnienia horyzontalne tj. działania edukacyjne (celem jest świadome ekologiczne społeczeństwo) oraz monitoring środowiska (celem jest zapewnienie aktualnych i wiarygodnych informacji o stanie środowiska).

Cele ochrony środowiska wyznaczone w „Programie ochrony środowiska dla Powiatu Poznańskiego na lata 2021-2025” oraz w „Programie Ochrony Środowiska dla gminy Komorniki na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024” określono w rozdziale 1.5.

Projekt planu uwzględni cele zawarte w wyżej wymienionych dokumentach wyznaczone w zakresie ochrony klimatu i jakości środowiska, zagrożenia hałasem, pól elektromagnetycznych, gospodarowania wodami, gospodarki wodno-ściekowej, gleb i zasobów przyrodniczych. Cele te w projekcie planu uwzględnione zostały poprzez zapisy dotyczące m.in.:

- nakazu gromadzenia i gospodarowania odpadami zgodnie z przepisami odrębnymi,
- nakazu zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku,
- zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem inwestycji celu publicznego,
- nakaz ochrony powierzchni ziemi, powietrza i wód w rozumieniu przepisów odrębnych,
- odprowadzania wód opadowych i roztopowych,
- zaopatrzenia w energię elektryczną i w ciepło,
- dopuszczenia wykorzystywania urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii.

6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

6.1 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, faunę i florę

Zgodnie z konwencją o różnorodności biologicznej sporządzonej w Rio de Janeiro w dniu 5 czerwca 1992 r., różnorodność biologiczna to „różnicowanie wszystkich żywych organizmów pochodzących (...) z ekosystemów lądowych, morskich i innych wodnych ekosystemów oraz zespołów ekologicznych, których są one częścią. Dotyczy to różnorodności w obrębie gatunku, pomiędzy gatunkami oraz ekosystemami”. Projekt planu obejmuje swoim zasięgiem tereny zurbanizowane, na których występuje dość zróżnicowana struktura gatunkowa roślin. Realizacja zapisów zawartych w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może spowodować dalsze przekształcanie terenu i budowę nowych budynków usług społecznych czy budynków gospodarczo-garażowych. Spowoduje to zmniejszenie powierzchni biologicznie czynnej i wycinkę drzew, jednocześnie część zadrzewienia uznano za strefę zieleni izolacyjnej, co jest działaniem ochronnym.

Ewentualna realizacja nowych inwestycji będzie mieć dość znaczny wpływ na faunę. Hałas spowodowany pracą sprzętu budowlanego wypłoszy niektóre zwierzęta. Naruszenie pokrywy glebowej spowoduje zmiany siedlisk. Oddziaływanie te powinno jednak zakończyć się wraz z zakończeniem budowy.

Jak wskazał Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w piśmie nr WOO-III.410.951.2021.PW(3) z dnia 31.01.2022r. *"drzewa wymagają szczególnej uwagi podczas wszystkich etapów procesu inwestycyjnego. Najgroźniejszymi dla życia drzew są wszystkie te czynniki, które negatywnie wpływają na rozwój ich korzeni. Nie wolno dopuścić, aby wokół drzew sąsiadujących z planowaną inwestycją doszło do zmiany poziomu gruntu ani zagęszczenia gleby, wskutek składowania materiałów budowlanych pod drzewami. Należy również pamiętać, aby zabezpieczyć drzewa przed zmianą właściwości chemicznych gleby przez zanieczyszczenie wodą używaną na budowie np. z wapnem i cementem. Podczas prac inwestycyjnych sąsiadujących z drzewami należy pamiętać o zastosowaniu rozwiązań zapewniających ochronę drzew i gleby, tj. zastosowanie ogrodzenia tymczasowego strefy ochrony drzew (SOD) — wyznaczonej przez inspektora nadzoru dendrologicznego, zastosowanie murków oporowych na granicy SOD w celu zachowania oryginalnego poziomu gruntu, zabezpieczenie konarów i pni (nie należy wycinać całych konarów, ogławiać ani podkrzesywać koron drzew). W przypadku konieczności pozostawienia otwartej ściany wykopu w SOD, na czas robót budowlanych, konieczne jest zamontowanie ekranu korzeniowego w celu ochrony przed przesuszeniem i przemarzeniem korzeni żywicielskich. Należy pamiętać, że ochrona systemu korzeniowego jest konieczna dla przyszłego stanu zdrowia, wzrostu i bezpieczeństwa drzew. (Suchocka M., 2016, Organizacja prac budowlanych na terenach zadrzewionych, Warszawa). Inwestor zobowiązany jest do przestrzegania art. 75 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r. poz. 1973 z późn. zm.), tj. uwzględnienia ochrony środowiska w trakcie prac budowlanych. Zapisy ustawy Prawo ochrony środowiska zobowiązują inwestora do oszczędnego korzystania z terenu w trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji oraz ochrony gleby, zieleni, naturalnego ukształtowania terenu i stosunków wodnych. Zgodnie z art. 75 ust. 2 ww. ustawy wykorzystywanie i przekształcanie elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych dopuszcza się wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji."*

W celu ochrony istniejącego drzewostanu, w myśl ww. uwag Regionalnego Dyrektora, do projektu planu wprowadzono zapis o nakazie wykorzystywania i przekształcania elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji.

Jednocześnie, uwagę zwraca fakt, iż obszar objęty projektem planu stanowi w części powierzchnię przekształconą antropogenicznie. Z uwagi na ustalone przeznaczenie, z minimalną powierzchnią biologicznie czynną, nie przewiduje się, aby uchwalenie projektu planu miało znaczący wpływ na różnorodność biologiczną, faunę oraz florę na obszarze opracowania oraz w sąsiednim terenie, w tym otulinie Wielkopolskiego Parku Narodowego, czy na obszarze chronionego krajobrazu „Dolina rzeki Wirynki”. Powierzchnia obszaru chronionego krajobrazu „Dolina rzeki Wirynki” obejmuje dolinę rzeki Wirynka i jej cenne walory krajobrazowo-przyrodnicze, jednak biorąc pod uwagę usytuowanie obszaru planu, jego istniejące zagospodarowanie oraz oddzielenie terenem zieleni (utrzymanym w projekcie planu) nie stwierdzono oddziaływania ustaleń planu na cele ochrony obszaru chronionego krajobrazu.

Projekt planu przewiduje w pasach dróg publicznych oraz w granicach terenu usług społecznych miejsca dla urządzenia zieleni. Jak wskazał Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu, w swojej opinii do projektu planu, *"należy mieć na uwadze, iż wprowadzanie do środowiska przyrodniczego i przemieszczanie w nim gatunków obcych jest co do zasady zakazane. Należy mieć na uwadze, że każdy gatunek obcy może w przyszłości stać się gatunkiem zagrażającym rodzimej bioróżnorodności; w odniesieniu do drzew status inwazyjnych zyskały w ostatnich dziesięcioleciach np. jesion pensylwański, dąb czerwony, a regionalnie i lokalnie także bożodrzew gruczołowaty, wiązowiec zachodni czy orzech włoski."*

6.2 Oddziaływanie na ludzi

Nie stwierdza się negatywnego oddziaływania projektowanego przeznaczenia na ludzi. Teren jest już zabudowany, a planowane przeznaczenie jest spójne z okolicznym zagospodarowaniem.

Podczas ewentualnych robót budowlanych, mogą następować takie oddziaływania jak zanieczyszczenia powietrza i niebezpieczeństwo wypadku. Skończą się one wraz z zakończeniem tego etapu prac.

Pobliska linia elektroenergetyczna nie będzie mieć wpływu na zdrowie ludzi. Teren planu znajduje się w znacznej odległości od linii wysokiego napięcia oraz poza strefą oddziaływania wyznaczoną w studium.

6.3 Oddziaływanie na gleby i powierzchnię ziemi

Grunty objęte analizą są już zagospodarowane: zabudowane budynkami oświatowymi oraz obiektami typu boiska sportowe i place zabaw. Zatem gleby uległy już przekształceniom antropogenicznym. Kontynuacja prac budowlanych na tym terenie spowoduje dalsze przekształcenia gleby.

Realizacja prac budowlanych na tym terenie spowoduje duże przekształcenia gleby. Działania mechaniczne spowodują zmianę ułożenia warstw podłoża, zmianę składu chemicznego gruntów oraz ich właściwości fizycznych. W wyniku tego powstaną nowe grunty, składające się z przemieszanych składników mineralnych rodzimych i sztucznych, zaliczane do gruntów nasypowych. W wyniku realizacji zabudowań oraz utwardzania terenu, zmniejszeniu ulegnie powierzchnia biologicznie czynna. Nastąpi również trwałe przekształcenie struktury gruntu do głębokości wykonania wykopów pod budynki i infrastrukturę techniczną.

W wyniku realizacji kondygnacji podziemnej nastąpi również oddziaływanie na środowisko gruntowe. Będzie to oddziaływanie negatywne, a związane będzie m.in. ze zmianami w powierzchni ziemi, które powstaną w wyniku prac ziemnych związanych z wykonaniem wykopów oraz budową fundamentów budynków. Wykonanie fundamentów i wykopów na cele realizacji kondygnacji podziemnej będzie wiązać się z umieszczeniem w glebie elementów konstrukcji budowlanych i materiałów budowlanych.

Projekt planu dopuszcza dwa sposoby zagospodarowania mas ziemnych powstałych podczas robót budowlanych. Jednym z nich jest zagospodarowanie ich na działce budowlanej, natomiast drugim ze sposobów jest ich wywóz m.in. zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.

W projekcie planu przewidziano „nakaz ochrony powierzchni ziemi, w rozumieniu przepisów odrębnych”. Zgodnie z art. 3 pkt 25 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, poprzez powierzchnię ziemi rozumie się „ukształtowanie terenu, glebę, ziemię oraz wody gruntowe, z tym że:

- a) gleba – oznacza górną warstwę litosfery, złożoną z części mineralnych, materii organicznej, wody glebowej, powietrza glebowego i organizmów, obejmującą wierzchnią warstwę gleby i podglebie,
- b) ziemia – oznacza górną warstwę litosfery, znajdującą się poniżej gleby, do głębokości oddziaływania człowieka,
- c) wody gruntowe – oznaczają wody podziemne w rozumieniu art. 16 pkt 68 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, które znajdują się w strefie nasycenia i pozostają w bezpośredniej styczności z gruntem lub podglebem”.

Dział IV w tytule II ww. ustawy poświęcono ochronie powierzchni ziemi. W art. 101 ww. ustawy wskazano, na czym polega ochrona powierzchni ziemi. Jest to m.in.: racjonalne gospodarowanie, zapobieganie zanieczyszczeniu substancjami powodującymi ryzyko, minimalizacja stopnia i łagodzenie skutków zasklepienia gleby, zachowanie jak najlepszego stanu gleby (poprzez np. zapobieganie erozji wietrznej i wodnej) oraz zachowanie funkcji środowiskowych, społecznych, gospodarczych i kulturowych. Zapisy na temat ochrony gruntów zawarto również w ustawie z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Innymi przepisami aniżeli wyżej wymieniony, a dotyczącymi ochrony powierzchni ziemi są:

1. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi. (Dz.U. 2016r. poz. 1395).
2. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. (Dz.U. 2016r. poz. 1397).
3. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 22 lipca 2019 r. w sprawie kryteriów oceny wystąpienia szkody w środowisku (Dz.U. 2019r. poz. 1399).
4. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie rejestru szkód w środowisku. (Dz.U. z 2016r. poz. 1398)
5. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie działań naprawczych. (Dz.U. z 2016 r. poz. 1396).

Projekt planu przewiduje ochronę udokumentowanego złoża węgla brunatnego Mosina zgodnie z przepisami.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska w art. 125 ustala, że „Złoże kopalin podlegają ochronie polegającej na racjonalnym gospodarowaniu ich zasobami oraz kompleksowym wykorzystaniu kopalin, w tym kopalin towarzyszących”. Z kolei ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze określa, zgodnie z art. 1 ust. 2 pkt 1, „wymagania w zakresie ochrony złóż kopalin (...)”. W art. 95 ust. 1 wskazano, iż „Udokumentowane złoża kopalin (...), w celu ich ochrony ujawnia się w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego oraz planach zagospodarowania przestrzennego województwa”. Informacja o złożu została zamieszczona zarówno na rysunku, jak i w tekście projektu planu.

Istotnym jest zachowanie ukształtowania terenu wraz z naturalnie wykształconym obniżeniem i skarpmi.

6.4 Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

Na obszarze objętym analizą nie występują wody powierzchniowe. Ustalenia projektu planu nie spowodują bezpośredniego negatywnego oddziaływania na ciek i zbiorniki wodne poza granicami obszaru projektu planu.

Teren objęty opracowaniem jest już zagospodarowany. Powierzchnie zabudowane i utwardzone, a więc nieprzepuszczalne oznaczają przyspieszony odpływ wód z obszaru analizy oraz obniżenie ewapotranspiracji. Aby ograniczyć negatywne oddziaływanie, zapisy projektu planu zachowują minimalne warunki gospodarki wodnej obszarów zurbanizowanych, wynikające z przepisów odrębnych, w tym obowiązek zachowania minimalnej powierzchni biologicznie czynnej.

Projekt miejscowego planu zakłada, że zaopatrzenie w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi oraz do celów przeciwpożarowych odbywać się będzie z sieci wodociągowej. W zakresie gromadzenia ścieków komunalnych, projekt planu przewiduje odprowadzanie do sieci kanalizacyjnej. Zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych będzie następować zgodnie z przepisami odrębnymi, czyli możliwa będzie retencja tych wód lub wykorzystanie nowoczesnych rozwiązań. Obecnie kierunkiem, w jakim podążają współczesne obszary zurbanizowane jest odzyskiwanie przestrzeni miast dla wody i zieleni. Miasto ma stać się tzw. sponge city – miastem gąbką. Koncepcja ta polega na tym, że miasto ma działać jak gąbka – pochłaniać wodę. Zatrzymana woda powinna zostać oczyszczona i wykorzystana. Wody opadowe mogą być wykorzystywane np. jako woda do podlewania zieleni. Sposobami na zagospodarowanie są zbiorniki retencyjne i zielone dachy. Innymi rozwiązaniami są np. ogrody deszczowe i place wodne.

Rozwiązania te sprawiają, że wody opadowe i roztopowe są zatrzymywane na terenie, a dzięki spływowi przez trawę, są naturalnie oczyszczane na miejscu, a tempo ich spływu do odbiornika zostaje spowolnione. Ustalony zapis sprawia również, że zapisy projektu planu w zakresie zagospodarowania wód opadowych i roztopowych będą ciągle aktualne, a sam plan miejscowy nie będzie wymagał zmian w tym zakresie.

Przyjęte rozwiązania wodami opadowymi w przypadku zagospodarowania na terenie inwestycji będą sprzyjać ich zatrzymywaniu i podnoszeniu się poziomu wód gruntowych, zwłaszcza w porach roku o dużym opadzie. Jako że plan dopuszcza rozwiązania mające na celu zatrzymanie wody na terenie i jej wykorzystanie w okresach suszy to w skali roku hydrologicznego, bilans ilościowy pozostanie na tym samym poziomie, ewentualnie z nadwyżką, co przy obniżeniu się poziomu wód gruntowych może być rozwiązaniem korzystnym.

Natomiast odprowadzenie wód opadowych do kanalizacji może wpłynąć ujemnie na zasoby ilościowe wód opadowych i roztopowych. Brak retencji wód co przy obniżeniu się poziomu wód gruntowych nie jest rozwiązaniem korzystnym. Dla przedmiotowego terenu istotne jest iż jest to teren w większej powierzchni niezabudowany. Zatem powierzchnia terenu, na której możliwa jest retencja, jest prawie nieograniczona. Dla sytuacji ekstremalnych przy deszczach nawalnych, wskazane rozwiązanie gospodarki wodnej ocenia się jako prawidłowe, aby zapewnić bezpieczeństwo użytkownikom terenu i środowisku (ochrona przed nadmiernymi spływami powierzchniowymi, wymywanie i obsuwanie się skarpy). Przyjęte ustalenie pozwala na działania dwójakiego rodzaju, dlatego ocenia się je jako korzystne dla środowiska.

Jednocześnie, ustalenia planu dotyczące zagospodarowania wód opadowych i roztopowych nie będą miały wpływu na zasoby jakościowe ilościowe wód podziemnych, w tym nie będą oddziaływać na wody Głównego Zbiornika Wód Podziemnych.

Przeznaczenie terenu zawarte w projekcie planu nie będzie mieć wpływu na jednolite części wód, nie wpłynie także na ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych. Zapisy w projekcie planu dotyczące gospodarki wodno-ściekowej mają na celu ochronę środowiska, dzięki wykorzystaniu sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Ochronie wód powierzchniowych sprzyjać będzie odprowadzanie wód opadowych i roztopowych zgodnie z przepisami odrębnymi. Obowiązek utrzymania minimalnej powierzchni biologicznie czynnej także przyczyni się do ochrony wód.

6.5 Oddziaływanie na krajobraz

Przeobrażenia krajobrazu na obszarze opracowania będą niewielkie, ponieważ teren jest już zagospodarowany: zabudowany budynkami usług oświaty, czyli szkołą podstawową i przedszkolem. W sąsiedztwie znajduje się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. W bliskiej odległości przepływa rzeka Wirynka, a dalej przebiega linia elektroenergetyczna wysokich napięć 2x400 kV + 2x220 kV, która to oddalona jest o ok. 300 m.

Na etapie początkowym realizacji ustaleń projektu planu wystąpią niekorzystne oddziaływania krótkoterminowe, chwilowe, związane z prowadzonymi pracami budowlanymi. Po zakończeniu tego etapu oddziaływanie na krajobraz powinno być pozytywne, stałe i długotrwałe, gdyż planowane zagospodarowanie terenu z obiektami i urządzeniami sportu i rekreacji z zielenią wpłynie korzystnie na przestrzeń, w jej znaczeniu wielkoskalowym – jako część krajobrazu miejscowości, jak i na wnętrza obejmujące tylko enklawę terenu planu.

Biorąc pod uwagę otoczenie obszaru planu, można stwierdzić iż planowane zagospodarowanie będzie korzystnie oddziaływać na krajobraz.

Ocenia się iż projekt planu będzie nieznacznie oddziaływał na krajobraz tego miejsca. Istniejące wewnątrz zyska nowe elementy związane z infrastrukturą oświatowo-społeczną, co wpłynie na percepcję tej przestrzeni, jak i krajobrazu okolicy.

Podkreślenia wymaga konieczność dbałości o przestrzeń i utrzymanie istniejących walorów krajobrazowych: w tym ukształtowania terenu i charakterystycznych brył zabudowy.

6.6 Oddziaływanie na powietrze atmosferyczne i klimat lokalny

Obecne zagospodarowanie przyczynia się do zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. Na obszarze planu jest ono spowodowane ogrzewaniem i emisją spalin związaną z ruchem drogowym. Teren zabudowany charakteryzuje się podwyższoną temperaturą powietrza, większymi dobowymi wahaniami temperatury powietrza oraz zwiększonym zacienieniem niektórych terenów.

Ustalenia zawarte w projekcie planu nie będą znacząco oddziaływać na klimat, w tym mikroklimat. Zapisy projektu planu dotyczą obszaru już zagospodarowanego, na którym panuje mikroklimat typowy dla obszarów wiejskich.

W zakresie ochrony powietrza i klimatu, projekt planu dopuszcza wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Będzie to sprzyjać realizacji rozwoju zrównoważonego oraz zmniejszaniu się presji na środowisko na skutek wykorzystywania tradycyjnych źródeł energii. Zastosowanie odnawialnych źródeł energii pozwoli zmniejszyć zużycie surowców nieodnawialnych oraz emisję do powietrza z procesów ich energetycznego spalania. Zgodnie z ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach odnawialne źródło energii to odnawialne, niekopalne źródła energii obejmujące energię wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię aerotermalną, energię geotermalną, energię hydrotermalną, hydroenergię, energię fal, prądów i pływów morskich, energię otrzymywaną z biomasy, biogazu, biogazu rolniczego oraz z biopłynów.

Na terenie objętym projektem planu mogą być realizowane m.in. instalacje wykorzystujące energię słoneczną. Zastosowanie tego rodzaju źródła energii nie będzie mieć znaczącego wpływu na środowisko, gdyż nie będzie generować zanieczyszczeń. Kolektory słoneczne można montować na dachach, ścianach budynków lub bezpośrednio na ziemi. Energia pochodząca z promieniowania słonecznego ma najmniej ujemny wpływ na środowisko. Również instalacje

wykorzystujące energię ciepłą pobieraną ze środowiska naturalnego wytworzoną przez pompy ciepła nie mają znaczącego wpływu na środowisko. Nie generują one zanieczyszczeń w postaci popiołu lub dymu.

Wobec powyższego nie przewiduje się oddziaływania ustaleń projektu planu na powietrze atmosferyczne i klimat lokalny.

Przepisem odrębnym, który reguluje kwestie zaopatrzenia w ciepło jest oprócz przepisów ww. Dyrektyw, jest Uchwała Nr XXI/391/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lipca 2020 r. w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2020 r. poz. 5954). Obecnie nie istnieje możliwość docelowego zaopatrzenia obiektów istniejących i planowanych na obszarze planu w ciepło z systemu ciepłowniczego.

6.7 Oddziaływanie na klimat akustyczny

Na omawianym terenie głównym źródłem hałasu jest i będzie ruch samochodowy związany z istniejącym układem komunikacyjnym. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112) tereny zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci lub młodzieży podlegają ochronie akustycznej. W celu ochrony przed hałasem, podczas budowy nowych budynków należy zastosować środki techniczne, które będą zmniejszać uciążliwości związane z hałasem występującym na tym obszarze. Istniejące zabudowania są chronione przed hałasem przez wysokie drzewa, które tłumią hałas oraz oczyszczają powietrze z zanieczyszczeń.

Sąsiadująca linia elektroenergetyczna nie ma wpływu na klimat akustyczny obszaru opracowania, z uwagi na odległość dzielącą ww. linię i obszar projektu planu.

Planowane przeznaczenie terenu nie będzie mieć znaczącego wpływu na pogorszenie klimatu akustycznego, ewentualne usługi społeczne związane z bezpieczeństwem, np. straż pożarna.

6.8 Oddziaływanie na zasoby naturalne

Do zasobów naturalnych należą elementy środowiska wykorzystywane przez człowieka. Zasoby takie jak fauna i flora, wody, gleby, powietrze itd. zostały opisane powyżej. Ustalenia projektu planu nie będą znacząco oddziaływać na te zasoby naturalne.

Na terenie opracowania zlokalizowane są złoża węgla brunatnego «Mosina». Planowane przeznaczenie terenu nie będzie oddziaływać na ten komponent środowiska.

6.9 Oddziaływanie na dobra materialne, w tym dziedzictwo kulturowe

Na obszarze objętym projektem planu nie występują żadne obiekty zabytkowe oraz dobra kultury współczesnej, zatem realizacja ustaleń projektu planu nie będzie miała wpływu na te elementy środowiska.

W zakresie kształtowania krajobrazu oraz zachowaniu ładu przestrzennego istotne znaczenie mają ustalenia planu dotyczące ukształtowania zabudowy, sposobu rozmieszczenia obiektów w przestrzeni, a także wysokości budynków i obiektów budowlanych. Nawiązują one do istniejącego stanu zagospodarowania okolicy. Obszar objęty projektem planu tworzy zwartą, harmonijną całość, o dużych walorach architektoniczno-krajobrazowych.

Podsumowując, nie stwierdzono znaczącego oddziaływania na dobra materialne.

6.10 Oddziaływanie na obszar Natura 2000

Realizacja ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie będzie mieć negatywnego wpływu na obszary Natura 2000 znajdujące się w sąsiedztwie terenu opracowania. Dotychczasowa migracja gatunków pozostanie niezmieniona, ponieważ projekt planu podtrzymuje przeznaczenie z dotychczas obowiązującego planu.

Planowane inwestycje nie będą oddziaływać na siedliska przyrodnicze, rośliny i zwierzęta objęte ochroną na obszarze Natura 2000, a zatem nie wpłyną na pogorszenie ich stanu.

Opisane powyżej oddziaływania na poszczególne komponenty środowiska mogą występować również w przypadku nie uchwalenia projektu planu zagospodarowania przestrzennego, ponieważ dotychczas obowiązujący plan przewiduje tą samą funkcję terenu.

7. ROZWIĄZANIA ZAPOBIEGAJĄCE, OGRANICZAJĄCE LUB TWORZĄCE KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO

Realizacja ustaleń projektu planu, przy zachowaniu proponowanych ustaleń planu oraz innych przepisów odrębnych, nie będzie prowadzić do niepożądanych zmian w środowisku, zatem potencjalnie zbędna stanie się kompensacja przyrodnicza.

Jednocześnie aby ograniczyć i zapobiegać negatywnemu oddziaływaniu w projekcie planu wprowadzono ustalenia dotyczące zasad:

1. w zakresie ochrony środowiska:

- a) zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- b) nakaz zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku zgodnie z przepisami odrębnymi,
- c) nakaz ochrony powierzchni ziemi, powietrza i wód w rozumieniu przepisów odrębnych,
- d) nakaz wykorzystywania i przekształcania elementów przyrodniczych przy prowadzeniu prac budowlanych wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją inwestycji,
- e) nakaz wyznaczenia powierzchni biologicznie czynnej w tym zachowanie strefy zieleni wysokiej;

2. w zakresie ochrony przyrody:

a) ochronę:

- wód podziemnych należących do Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144 (GZWP nr 144) Wielkopolska Dolina Kopalna;
- otuliny Wielkopolskiego Parku Narodowego;
- pobliskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina rzeki Wirynki”.

Realizacja ustaleń projektu planu nie stwarza zagrożenia dla form ochrony przyrody w jego otoczeniu, a w szczególności nie wpłynie na spójność obszarów Natura 2000 oraz nie wpłynie na inne obszary chronione. Zaproponowane zainwestowanie nie wiąże się z zagrożeniami dla środowiska. Jednakże sposób ich realizacji wymaga wprowadzenia pewnych ograniczeń i zakazów w celu minimalizacji zagrożeń negatywnych oddziaływań:

- a) prowadzenie prac przez wykwalifikowany personel, poinformowany o zagrożeniach dla środowiska jakie mogą powstawać w trakcie realizacji prac;
- b) utrzymywanie maszyn budowlanych i pojazdów w sprawności i dobrym stanie technicznym;
- c) w przypadku zaobserwowania wycieku substancji ropopochodnych, zabezpieczenie i usunięcie za pomocą środków absorbujących;
- d) zakaz niszczenia siedlisk gatunków chronionych;
- e) zakaz unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych na obszarze objętym projektem planu;
- f) przypadku dokonania odkrycia chronionych grzybów roślin lub zwierząt lub kopalnych szczątków roślin i zwierząt, należy powiadomić odpowiednie instytucje zgodnie z przepisami odrębnymi
- g) na każdym etapie inwestycji zastosować technologie ograniczające w sposób maksymalny hałas oraz maksymalne ograniczenie rozmiarów budów w celu ograniczenia przekształceń wierzchniej warstwy litosfery w trakcie prac ziemnych;

- h) zabezpieczanie gruntu i wód w rejonie inwestycji przed zanieczyszczeniami związanymi z pracą sprzętu zmechanizowanego i składowaniem materiałów budowlanych;
- i) wyeliminować zanieczyszczenia terenu odpadami, zwłaszcza resztkami żużlu i asfaltu oraz innych substancji o utrudnionej biodegradacji;
- j) maksymalnie skrócić czas trwania prac budowlanych i dostosować go do pory roku i ewentualnych okresów rozrodczych zwierząt;
- k) kształtowanie zieleni z zastosowaniem gatunków przystosowanych do warunków siedliskowych obszaru planu;
- l) podczas realizacji przedsięwzięć należy działać zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami minimalizacji negatywnych skutków oddziaływania na środowisko naturalne, np. hańdowanie gruntów w celu ponownego wykorzystania itp.

Ponadto w celu efektywnego ograniczenia negatywnych oddziaływań na środowisko, będących wynikiem realizacji ustaleń planu należy podejmować takie działania jak:

- a) ochrona przed wycinką istniejących drzew, które mają duży wpływ na kształtowanie walorów estetycznych krajobrazu;
- b) w trakcie przygotowywania i realizacji inwestycji oszczędnie korzystać z terenu, wyłącznie w takim zakresie, w jakim jest to konieczne w związku z realizacją konkretnej inwestycji;
- c) roboty budowlane oraz powodujące ingerencję w zadrzewienie, poprzedzić inwentaryzacją szczegółową drzew i krzewów w granicach wydzielonych terenów.

Po określeniu, przeanalizowaniu i ocenie ustaleń planu miejscowego odnoszących się do zabezpieczenia środowiska i zdrowia ludzi oraz prawidłowego gospodarowania zasobami przyrody uznano, że wskazane sposoby zapobiegania i zmniejszania negatywnego oddziaływania na środowisko poszczególnych przedsięwzięć inwestycyjnych są wystarczające. Ustalenia planu dotyczące zabezpieczeń przed negatywnym oddziaływaniem na środowisko, w zasadzie eliminują możliwość powstania zagrożeń związanych z realizacją funkcji sportu i rekreacji. Zastosowanie się do wszystkich ustaleń projektowanego dokumentu i powyższych wytycznych powinno znacznie ograniczyć lub nawet wykluczyć część negatywnych oddziaływań na środowisko.

8. PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE MIEJSCOWEGO PLANU

Alternatywnym rozwiązaniem dla rozwiązań zawartych w projekcie miejscowego planu jest wariant zerowy, oznaczający zaniechanie opracowywania projektowanego dokumentu. W przypadku zaniechania prac nad projektem teren ten będzie nadal użytkowany w dotychczasowy sposób. Ewentualne zmiany będą mogły zachodzić w oparciu o miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic: Szreniawskiej i Nadrzecznej uchwalony uchwałą Rady Gminy Komorniki XLVII/455/2018 z dnia 8 lutego 2018 r (Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lutego 2018 r., poz. 1472), obszar ten przeznaczony jest pod teren usług oświaty (UO), teren drogi publicznej lokalnej (KDL), teren drogi publicznej dojazdowej (KDD), teren urządzeń elektroenergetycznych (E).

Innym rozwiązaniem jest wyznaczenie funkcji np. mieszkaniowej, produkcyjnej czy magazynowej, jednak ze względu na istniejące zagospodarowanie i stan własnościowy terenu, teren jest predystynowany do roli terenu usług społecznych. Z kolei przeznaczenie terenu na cele produkcyjne, magazynowe lub inne związane z intensywną działalnością gospodarczą w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej oraz ustalenia studium, czyni ten wariant jako alternatywa dla przyjętych rozwiązań, niepożądanym.

Również inne rozwiązanie alternatywne, teren rolniczy nie ma w tym przypadku uzasadnienia, ze względu na istniejącą zabudowę i zagospodarowanie.

Przeznaczenie obszaru opracowania zgodnie z projektem planu jest uzasadnione, ponieważ planowane funkcje są zgodne z uwarunkowaniami przyrodniczymi oraz zapisami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania

przestrzennego Gminy Komorniki, ponadto będzie ono pozytywnie wpływać na przestrzeń. W projekcie planu uwzględniono konieczność ochrony środowiska przyrodniczego. Projekt planu jest zgodny z przepisami prawa w zakresie m.in. ochrony środowiska, ochrony przyrody oraz innymi przepisami szczególnymi.

9. STRESZCZENIE SPORZĄDZONE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Niniejszą prognozę oddziaływania na środowisko wykonano na potrzeby projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Wiry w rejonie ulic: Nadrzeczej i Szreniawskiej.

W części pierwszej niniejszego opracowania przedstawiono informacje wstępne dotyczące tworzonego dokumentu, którego realizację podjęto uchwałą Nr XXXV/322/2021 Rady Gminy Komorniki z dnia 25 marca 2021 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Wiry w rejonie ulic: Nadrzeczej i Szreniawskiej. Obszar objęty analizą zlokalizowany jest w południowo zachodniej części wsi Wiry, w rejonie ulic Nadrzeczej i Szreniawskiej. Przedstawiono podstawy formalno-prawne prognozy. Obowiązek jej wykonania wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko oraz ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennych. Zakres i stopień szczegółowości został uzgodniony przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Głównym celem prognozy oddziaływania na środowisko jest korekta dotychczasowych zapisów dotyczących zasad zagospodarowania terenu, szczególnie umożliwienie na tym terenie lokalizacji szeroko pojętych usług społecznych. Przedstawiono metodykę pracy oraz wykorzystane materiały: specjalistyczną literaturę, materiały kartograficzne, akty prawne, dokumenty i inne. Zawarto informacje o zawartości dokumentu oraz o jego powiązaniach z innymi dokumentami. Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi uzupełnienie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Projekt planu miejscowego przewiduje na obszarze opracowania: teren usług społecznych (Us), teren drogi publicznej klasy lokalnej (KDL), teren drogi publicznej klasy dojazdowej (KDD) i teren urządzeń elektroenergetycznych (E). Ponadto projekt określa: zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznej, zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki terenu usług społecznych, zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu urządzeń elektroenergetycznych, granice i sposoby zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów, w tym terenów górniczych, a także obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, obszarów osuwania się mas ziemnych, krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa, szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy, zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, ustalenia dotyczące terenu drogi publicznej klasy lokalnej i terenu drogi publicznej klasy dojazdowej oraz zaopatrzenia w infrastrukturę techniczną. Projekt planu powiązany jest z Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Poznańskiego na lata 2021-2025, Programem Ochrony Środowiska dla gminy Komorniki na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024 – poprzez realizację celów ochrony środowiska w gminie Komorniki i podstawowym opracowaniem ekofizjograficznym na potrzeby projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Wiry w rejonie ulic: Nadrzeczej i Szreniawskiej. W dalszej części tego rozdziału zawarto propozycje dotyczące przewidywanych metod analiz skutków realizacji postanowień projektu planu oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Monitoring na obszarze opracowania będzie dotyczył takich komponentów środowiska jak m.in. powietrza atmosferycznego, wody, gleby oraz jakości klimatu akustycznego i wielkość promieniowania jonizującego i pól elektromagnetycznych. Zamieszczono także informację, że ustalenia projektowanego dokumentu nie będą mieć transgranicznego oddziaływania na środowisko.

W rozdziale drugim niniejszej prognozy scharakteryzowano obszar opracowania pod kątem położenia, użytkowania i zagospodarowania analizowanego terenu. Teren analizy położony jest w województwie wielkopolskim, powiecie poznańskim, gminie Komorniki, w miejscowości Wiry. Od zachodu sąsiaduje z terenem zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej: zagospodarowanym osiedlem domów jednorodzinnych, a od północy z terenem rolniczym. Obszar objęty projektem jest zagospodarowany. W części zachodniej znajduje się szkoła podstawowa i liceum, a w części wschodniej przedszkole wraz z boiskami i placami zabaw. Omówiono rzeźbę terenu, budowę geologiczną oraz warunki glebowe, hydrograficzne. Teren znajduje się na obszarze Wysoczyzny Grodzkiej. Obszar opracowania leży na utworach pochodzących z ery kenozoiku, okresu czwartorzędu: glinach zwałowych, ich zwietrzelinach oraz piaskach i żwirach lodowcowych pochodzących z epoki plejstocenu. Znajdują się tam piaski i skały lite silnie uszczelnione o średniej przepuszczalności oraz gliny i pyły o słabej przepuszczalności. Większość całego obszaru stanowią inne tereny zabudowane (Bi). Teren objęty projektem planu leży na złożach węgla brunatnego o nazwie Mosina. W odległości ok. 110 m na północny zachód przepływa rzeka Wirynka. Teren należy do Jednolitych Części Wód Powierzchniowych o nazwie Wirynka i Jednolitych Części Wód Podziemnych nr 60. Obszar jest usytuowany w rejonie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144 Wielkopolska Dolina Kopalna. W rozdziale tym opisano także klimat lokalny, jakość powietrza atmosferycznego, krajobraz przyrodniczy i kulturowy oraz faunę i florę. Teren charakteryzuje się bardzo dużą liczbą dni w roku z bardzo ciepłą, pochmurną, ale bez opadu, pogodą. Stwierdzono brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla, benzenu, ołowiu w pyłe PM₁₀ oraz poziomów docelowych: kadmu, arsenu, niklu w pyłe PM₁₀ oraz ozonu, a także stwierdzono przekroczenie poziomów dopuszczalnych II fazy dla pyłu PM_{2,5} (20 µg/m³), dla pyłu zawieszonego PM₁₀, dla benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ i wartości normatywnej 120 µg/m³ ozonu w kontekście celu długoterminowego. Pod kątem ochrony roślin strefę wielkopolską, do której należy gmina Komorniki, zaliczono do klasy A ze względu na brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów dwutlenku siarki i tlenku azotu oraz brak przekroczeń docelowych poziomów ozonu. Jednakże w dodatkowej klasyfikacji dla ozonu w odniesieniu do poziomu celu długoterminowego strefie wielkopolskiej przypisano klasę D2 oznaczającą przekroczenie poziomu stężenia. Ulica Szreniawska nie wpływa w znaczący sposób na pogorszenie klimatu akustycznego obszaru opracowania. Ulica Nadrzeczna nie stanowi znaczącego źródła hałasu, jest drogą utwardzoną tylko w części łączącej się z ulicą Szreniawską. Przebiegająca w sąsiedztwie linia elektroenergetyczna 2x220kV i 2x400kV nie wpływa w negatywny sposób na klimat akustyczny z uwagi na odległość od obszaru objętego planem. Obszar analizowany stanowi głównie krajobraz antropogeniczny, osadniczy. Walorem krajobrazowym jest istniejące ukształtowanie terenu z obniżeniem u zbiegu ul. Szreniawskiej i Nadrzecznej. Obszar jest zabudowany budynkami oświaty; znajduje się tam szkoła podstawowa, liceum i przedszkole pochodzące z połowy XX w. i posiadające duże walory architektoniczne. Obszar planu leży w granicach krajobrazu zamkniętego, otwarcia widokowe można zidentyfikować po śladzie ul. Szreniawskiej biegnącej w kierunku ul. Zespołowej z widokiem na pozostałości zabudowy związanej z folwarkiem, niskiej, mieszkaniowej. Bryły budynku szkoły i przedszkola, ze względu na położenie w wyniesieniu w stosunku do wjazdu z ul. Zespołowej stanowią dominanty przestrzenne. Teren planu stanowi jedno z wnętrza miejscowości, ze względu na odmienne zagospodarowanie niż tereny w sąsiedztwie. Teren porastają drzewa, znajduje się również mały las. W sąsiedztwie znajdują się tereny mieszkaniowe jednorodzinne oraz tereny rolnicze. Rosną takie drzewa jak: klon, lipa, brzoza, topola. Teren w dużej części porośnięty jest trawą. Z uwagi na dużą liczbę drzew, teren objęty projektem planu może stanowić miejsce bytowania np. wiewiórki pospolitej. Różnorodność biologiczna na terenie opracowania jest dość duża. Poruszono również problematykę potencjalnych zmian stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu planu. Teren objęty opracowaniem będzie podlegał obowiązującemu miejscowemu planowi zagospodarowania przestrzennego w rejonie ulic: Szreniawskiej i Nadrzecznej, przyjęty uchwałą Rady Gminy Komorniki XLVII/455/2018 z dnia 8 lutego 2018 r. (Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego z dnia 13 lutego 2018 r., poz. 1472), wyznaczający teren usług oświaty (UO), teren drogi publicznej lokalnej (KDL), teren drogi publicznej dojazdowej (KDD), teren urządzeń elektroenergetycznych (E).

W rozdziale trzecim dotyczy stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem. Nie przewiduje się, by realizacja ustaleń projektu planu wywierała znaczące oddziaływanie na środowisko, ponieważ projekt planu podtrzymuje ustalenia obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, zatem

odstąpiono od określenia istniejącego stanu środowiska dla obszarów objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.

W rozdziale czwartym zidentyfikowano problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji ustaleń przedmiotowego dokumentu: zły stan Jednolitych Części Wód Powierzchniowych, położenie na złożach węgla brunatnego „Mosina” oraz w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 144 Wielkopolska Dolina Kopalna. Należą do nich również problemy związane z położeniem na terenie otuliny Wielkopolskiego Parku Narodowego i bliskim sąsiedztwem obszarów chronionych: obszaru chronionego krajobrazu „Dolina rzeki Wirynki”, Wielkopolskiego Parku Narodowego, obszaru Natura 2000 – obszary siedliskowe Ostoja Wielkopolska PLH300010 i obszaru Natura 2000 – obszary ptasie Ostoja Rogalińska. Z uwagi na bliskie sąsiedztwo obszarów chronionych, należy podejmować takie działania, które nie będą negatywnie wpływać na nie wpływać. Biorąc pod uwagę usytuowanie obszaru planu, jego istniejące zagospodarowanie oraz oddzielenie terenem zieleni (utrzymanym w projekcie planu) nie stwierdzono oddziaływania ustaleń planu na cele ochrony obszaru chronionego krajobrazu „Dolina rzeki Wirynki”, Wielkopolskiego Parku Narodowego, obszaru Natura 2000 – obszary siedliskowe Ostoja Wielkopolska PLH300010 i obszaru Natura 2000 – obszary ptasie Ostoja Rogalińska.

W rozdziale piątym omówiono cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, a także sposób, w jaki zostały one uwzględnione w czasie tworzenia dokumentu. Wymienia się cele ochrony środowiska zawarte m.in. w Konwencji o Różnorodności Biologicznej sporządzona w Rio de Janeiro w dnia 5 czerwca 1992 roku (Dz.U. 2002, poz. 1532) w czasie tzw. Szczytu Ziemi (należą m.in. ochrona różnorodności biologicznej oraz zrównoważone użytkowanie jej elementów); Konwencja w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości (Konwencja Genewska) sporządzona w Genewie dnia 13 listopada 1979 roku (ochrona człowieka i jego środowiska przed zanieczyszczeniami powietrza atmosferycznego i dążenie do ograniczenia i stopniowego zmniejszenia i zapobiegania zanieczyszczeniom powietrza, z uwzględnieniem transgranicznych zanieczyszczeń na dalekie odległości); Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (Konwencja klimatyczna) podpisana na tzw. Szczycie Ziemi w 1992 r. w Rio de Janeiro (zapobieganie kolejnym zmianom klimatu, głównie poprzez zachowanie stabilizacji gazów cieplarnianych). Ponadto: dyrektywa Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, tzw. dyrektywa ptasia oraz dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, tzw. dyrektywa siedliskowa – ważne z punktu widzenia projektowanego dokumentu ze względu na występowanie w sąsiedztwie obszarów Natura 2000: Obszary Specjalnej Ochrony „Ostoja Rogalińska” PLB300017 i Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty „Ostoja Wielkopolska” PLH300010 oraz dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej i dyrektywa 2006/118/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. w sprawie ochrony wód podziemnych przed zanieczyszczeniem i pogorszeniem ich stanu. Ostatnimi dokumentami są opracowywane na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym. Projekt planu uwzględnia cele zawarte w wyżej wymienionych dokumentach wyznaczone w zakresie ochrony klimatu i jakości środowiska, zagrożenia hałasem, pól elektromagnetycznych, gospodarowania wodami, gospodarki wodno-ściekowej, gleb i zasobów przyrodniczych. Cele te w projekcie planu uwzględnione zostały poprzez zapisy dotyczące m.in.:

- nakazu gromadzenia i gospodarowania odpadami zgodnie z przepisami odrębnymi,
- nakazu zachowania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku,
- zakaz realizacji nowych przedsięwzięć mogących zawsze znacząco lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem inwestycji celu publicznego,
- nakaz ochrony powierzchni ziemi, powietrza i wód w rozumieniu przepisów odrębnych,
- odprowadzania wód opadowych i roztopowych,
- zaopatrzenia w energię elektryczną i w ciepło,
- dopuszczenia wykorzystywania urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii.

W rozdziale szóstym przedstawiono przewidywane oddziaływanie i wpływ realizacji ustaleń projektu planu na poszczególne komponenty środowiska: różnorodność biologiczną, faunę i florę, ludzi, gleby i powierzchnię ziemi, wody, krajobraz, powietrze atmosferyczne i klimat lokalny, klimat akustyczny, zasoby naturalne, dobra materialne oraz na obszary Natura 2000. Z uwagi na otoczenie terenu objętego projektem planu, które w dużej mierze jest także zurbanizowane, nie przewiduje się, aby uchwalenie projektu planu miało znaczący wpływ na różnorodność biologiczną, faunę oraz florę na obszarze opracowania. Projekt planu przewiduje w pasach dróg publicznych oraz w granicach terenu usług społecznych miejsca dla urządzenia zieleni. Jak wskazał Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu, w swojej opinii do projektu planu, „*należy mieć na uwadze, iż wprowadzanie do środowiska przyrodniczego i przemieszczanie w nim gatunków obcych jest co do zasady zakazane. Należy mieć na uwadze, że każdy gatunek obcy może w przyszłości stać się gatunkiem zagrażającym rodzimej bioróżnorodności; w odniesieniu do drzew status inwazyjnych zyskały w ostatnich dziesięcioleciach np. jesion pensylwański, dąb czerwony, a regionalnie i lokalnie także bożodrzew gruczołowaty, wiązowiec zachodni czy orzech włoski.*” Nie stwierdza się negatywnego oddziaływania projektowanego przeznaczenia na ludzi. Teren jest już zabudowany, a planowane przeznaczenie jest spójne z okolicznym zagospodarowaniem. Pobliska linia elektroenergetyczna znajduje się w znacznej odległości od zabudowań oświaty. Realizacja prac budowlanych na tym terenie spowoduje duże przekształcenia gleby. Działania mechaniczne spowodują zmianę ułożenia warstw podłoża, zmianę składu chemicznego gruntów oraz ich właściwości fizycznych. W wyniku tego powstaną nowe grunty, składające się z przemieszanych składników mineralnych rodzimych i sztucznych, zaliczane do gruntów nasypowych. W wyniku realizacji zabudowań oraz utwardzania terenu, zmniejszeniu ulegnie powierzchnia biologicznie czynna. Nastąpi również trwałe przekształcenie struktury gruntu do głębokości wykonania wykopów pod budynki i infrastrukturę techniczną. W wyniku realizacji kondygnacji podziemnej nastąpi również oddziaływanie na środowisko gruntowe. Będzie to oddziaływanie negatywne, a związane będzie m.in. ze zmianami w powierzchni ziemi, które powstaną w wyniku prac ziemnych związanych z wykonaniem wykopów oraz budową fundamentów budynków. Wykonanie fundamentów i wykopów na cele realizacji kondygnacji podziemnej będzie wiązać się z umieszczeniem w glebie elementów konstrukcji budowlanych i materiałów budowlanych. Projekt planu dopuszcza dwa sposoby zagospodarowania mas ziemnych powstałych podczas robót budowlanych. Jednym z nich jest zagospodarowanie ich na działce budowlanej, natomiast drugim ze sposobów jest ich wywóz m.in. zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Ustalenia projektu planu nie spowodują bezpośredniego negatywnego oddziaływania na ciek i zbiorniki wodne poza granicami obszaru projektu planu. Ustalenia planu dotyczące zagospodarowania wód opadowych i roztopowych nie będą miały wpływu na zasoby jakościowe ilościowe wód podziemnych, w tym nie będą oddziaływać na wody Głównego Zbiornika Wód Podziemnych. Powierzchnie zabudowane i utwardzone, a więc nieprzepuszczalne oznaczają przyspieszony odpływ wód z obszaru analizy oraz obniżenie ewapotranspiracji. Aby ograniczyć negatywne oddziaływanie, zapisy projektu planu zachowują minimalne warunki gospodarki wodnej obszarów zurbanizowanych, wynikające z przepisów odrębnych, w tym obowiązek zachowania minimalnej powierzchni biologicznie czynnej. Przeznaczenie terenu zawarte w projekcie planu nie będzie mieć wpływu na jednolite części wód, nie wpłynie także na ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych. Zapisy w projekcie planu dotyczące gospodarki wodno-ściekowej mają na celu ochronę środowiska, dzięki wykorzystaniu sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Przeobrażenia krajobrazu na obszarze opracowania będą niewielkie, ponieważ teren jest już zagospodarowany. Ponieważ usługi społeczne wiązać się z realizacją obiektów publicznych, ważnych lokalnie i pełniących rolę edukacyjną, zatem mogą wyróżniać się wysokością i stanowić miejscową dominantę architektoniczną. Teren zabudowany charakteryzuje się podwyższoną temperaturą powietrza, większymi dobowymi wahaniami temperatury powietrza oraz zwiększonym zacienieniem niektórych terenów. Ustalenia zawarte w projekcie planu nie będą znacząco oddziaływać na klimat, w tym mikroklimat. Zapisy projektu planu dotyczą obszaru już zagospodarowanego, na którym panuje mikroklimat typowy dla obszarów wiejskich. W zakresie ochrony powietrza i klimatu, projekt planu dopuszcza wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Na omawianym terenie głównym źródłem hałasu jest ruch samochodowy związany z istniejącym układem komunikacyjnym. Linia elektroenergetyczna nie powinna mieć wpływu na klimat akustyczny obszaru opracowania. Ustalenia projektu planu nie będą znacząco oddziaływać na zasoby naturalne. Na obszarze objętym projektem planu nie występują żadne obiekty zabytkowe oraz dobra kultury współczesnej, zatem realizacja ustaleń projektu planu nie będzie miała wpływu na te

elementy środowiska. Realizacja ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego nie będzie mieć negatywnego wpływu na obszary Natura 2000, ponieważ obszary te znajdują się w dużym oddaleniu od granic terenu objętego projektem planu. Planowane inwestycje nie będą oddziaływać na siedliska przyrodnicze, rośliny i zwierzęta objęte ochroną na obszarze Natura 2000, a zatem nie wpłyną na pogorszenie ich stanu.

Rozdział siódmy prezentuje rozwiązania zapobiegające, ograniczające lub tworzące kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko. Aby ograniczyć i zapobiegać negatywnemu oddziaływaniu w projekcie planu wprowadzono ustalenia dotyczące zasad w zakresie ochrony środowiska i przyrody. Realizacja ustaleń projektu planu nie stwarza zagrożenia dla form ochrony przyrody w jego otoczeniu, a w szczególności nie wpłynie na spójność obszarów Natura 2000 ani na inne obszary chronione. Zaproponowane zainwestowanie nie niesie specjalnych zagrożeń dla środowiska. Jednakże sposób ich realizacji wymaga wprowadzenia pewnych ograniczeń i zakazów w celu minimalizacji zagrożeń negatywnych oddziaływań. Po określeniu, przeanalizowaniu i ocenie ustaleń planu miejscowego odnoszących się do zabezpieczenia środowiska i zdrowia ludzi oraz prawidłowego gospodarowania zasobami przyrody uznano, że wskazane sposoby zapobiegania i zmniejszania negatywnego oddziaływania na środowisko poszczególnych przedsięwzięć inwestycyjnych są wystarczające. Zastosowanie się do wszystkich ustaleń projektowanego dokumentu i powyższych wytycznych powinno znacznie ograniczyć lub nawet wykluczyć część negatywnych oddziaływań na środowisko.

W rozdziale ósmym przedstawiono rozwiązania alternatywne do zawartych w projekcie planu. Alternatywnym rozwiązaniem dla rozwiązań zawartych w projekcie miejscowego planu jest wariant zerowy, oznaczający zaniechanie opracowywania projektowanego dokumentu. Innym rozwiązaniem jest wyznaczenie funkcji np. mieszkaniowej, produkcyjnej czy magazynowej, jednak ze względu na istniejące zagospodarowanie i stan własnościowy terenu, teren jest predystynowany do roli terenu usług społecznych. Z kolei przeznaczenie terenu na cele produkcyjne, magazynowe lub inne związane z intensywną działalnością gospodarczą w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej oraz ustalenia studium, czyni ten wariant jako alternatywa dla przyjętych rozwiązań, niepożądanym. Również inne rozwiązanie alternatywne, teren rolniczy nie ma w tym przypadku uzasadnienia, ze względu na istniejącą zabudowę i zagospodarowanie. Przeznaczenie obszaru opracowania zgodnie z projektem planu jest uzasadnione, ponieważ planowane funkcje są zgodne z uwarunkowaniami przyrodniczymi oraz zapisami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Komorniki, ponadto będzie ono pozytywnie wpływać na przestrzeń. W projekcie planu uwzględniono konieczność ochrony środowiska przyrodniczego. Projekt planu jest zgodny z przepisami prawa w zakresie m.in. ochrony środowiska, ochrony przyrody oraz innymi przepisami szczególnymi.

Podsumowując, projekt planu spełnia wymagania ochrony środowiska, zmierzające do zachowania najważniejszych walorów przyrodniczych i kulturowych omawianego obszaru.

10. Załącznik nr 1 do prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Wiry w rejonie ulic: Nadrzecznej i Szreniawskiej: Oświadczenie autora

Oświadczam, iż spełniam wymagania, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2022 r. poz. 1029 ze zm.).
Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
mgr Ewa Mendel

11. Załącznik nr 2 do prognozy oddziaływania na środowisko dotyczącej projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części wsi Wiry w rejonie ulic: Nadrzecznej i Szreniawskiej: Rysunek projektu planu

